

Eläkebarometri 2021

Tutkimusjohtaja Sakari Nurmela

Kantar TNS Oy, Miestentie 9 C, 02100 Espoo

Eläkebarometri 2021

Sakari Nurmela

Kantar TNS Oy

1 Johdanto

Seuraavassa esitetään yhteenveto tutkimuksesta, jossa selvitettiin suomalaisten eläketurvaan ja eläkkeisiin liittämiä käsityksiä.

Erikseen kysyttiin eläketurvan tuntemisesta. Lisäksi tutkimukseen osallistuneet saivat arvioida, kuinka hyvin he tulevat toimeen omana eläkeaikanaan sekä sitä, kuinka suuren osan lakisääteiset eläkkeet muodostavat heidän eläkeajan toimeentulostaan.

Lomake sisälsi myös väittämiä eläkkeistä ja eläkejärjestelmästä sekä eläkkeisiin liittyvistä periaatteista. Oman kokonaisuutensa muodostivat kysymykset, joissa tarkasteltiin eräiden keinojen suosiota tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa. Tänä vuonna pyydettiin kertomaan lisäksi sekä parhaana että huonoimpana pidetty tapa.

Lopuksi esitettiin kysymykset koronapandemian vaikutuksista toimeentuloon sekä eläkejärjestelmään kohdistettuun luottamukseen.

Eläketurva määriteltiin haastattelun alussa seuraavasti: ”Eläketurvalla tarkoitetaan kansaneläkeitä, takuueläkkeitä sekä ansiosidonnaisia työeläkkeitä.”

Aineisto kerättiin tietokoneavusteisin puhelinhaastatteluin osana Kantar TNS Oy:n puhelinomnibustutkimusta. Haastattelujen kokonaismäärä on 1 003. Tutkimusotos muodostettiin monivaiheisella ositetulla otannalla.

Tutkimusaineisto kerättiin 3.–14.5.2021. Tutkimusta varten haastateltu joukko edustaa maamme 18 vuotta täyttäneitä väestöä (18–79-vuotiaat) pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat. Tutkimustulosten virhemarginaali on 3,1 prosenttiyksikköä suuntaansa.

Kantar TNS Oy on toteuttanut tutkimuksen Eläketurvakeskuksen toimeksiannosta.

2 Eläketurvaa koskeva informaatio

Melko harvat tuntevat eläketurvaa hyvin

Vähemmistö tuntee omasta mielestään eläketurvaa merkittävästi. Vain 13 suomalaista sadasta kokee tietävänsä siihen liittyviä asioita hyvin, vajaa kolmannes (30 %) melko hyvin. Näin voi todeta, että 43 prosenttia suomalaisista tuntee eläketurvaa kohtalaisesti.

Harvempi, kaikkiaan 29 prosenttia, kertoo päinvastaisesta. Yhdeksän prosenttia suomalaisista tuntee eläketurvaa omasta mielestään huonosti, joka viides (20 %) melko huonosti. Noin neljännes (26 %) kokee, ettei tunne eläketurvaa hyvin eikä huonosti.

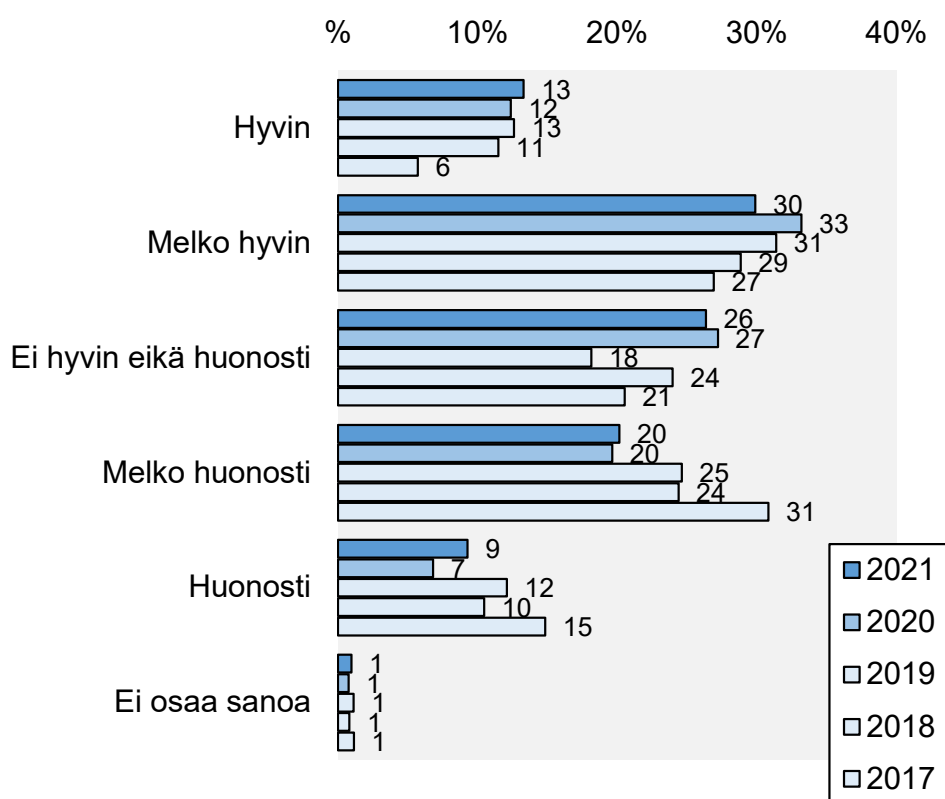
Tietämys on pysynyt entisellä tasollaan. Hyvin tietäviä on nyt prosenttiyksikön verran enemmän, melko hyvin tietäviä kolme prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuosi sitten. Asiaa omasta mielestään huonosti tuntevia on nyt kaksi prosenttiyksikköä enemmän.

Ikä ja sukupuoli ovat merkittäviä koettuun tietämykseen yhteydessä olevia tekijöitä. Miehistä lähes puolet (48 %) kokee tuntevänsa eläketurvaa hyvin tai melko hyvin, naisista näin kokee 37 prosenttia. Eläketurvaa koettu tunteminen paranee iän myötä. Yli 65-vuotiaiden enemmistö (61 %) on asiasta kohtuullisesti perillä, alle 25-vuotiaista vain 16 prosenttia.

Eläkeläiset tuntevat eläketurvaa paremmin kuin muut ryhmät. Myös yrittäjät ja toimihenkilöt (sekä ylemmät että alemmat) kokevat useammin tuntevänsa eläketurvaa melko hyvin tai hyvin. Työntekijät, opiskelijat ja työttömät taas ovat esimerkkejä päinvastaisesta.

Lisäksi vaikuttaa siltä, että taloudelliset resurssit indikoivat keskimääräistä laajempaa tietämystä. Silti on todettava, että eläketurvaa tuntemisen melko huonoksi tai huonoksi arvioivien osuus on melkein missä tahansa väestöryhmässä melko suuri.

Eläketurvaa tunteminen. Tuntee... (%),
n=1003, 1005, 1003, 1004, 1002

3 Toimeentuloedellytykset eläkeaikana

Enemmistö arvioi toimeentulonsa eläkeaikana hyväksi tai melko hyväksi, lakisääteiset eläkkeet merkittävässä osassa

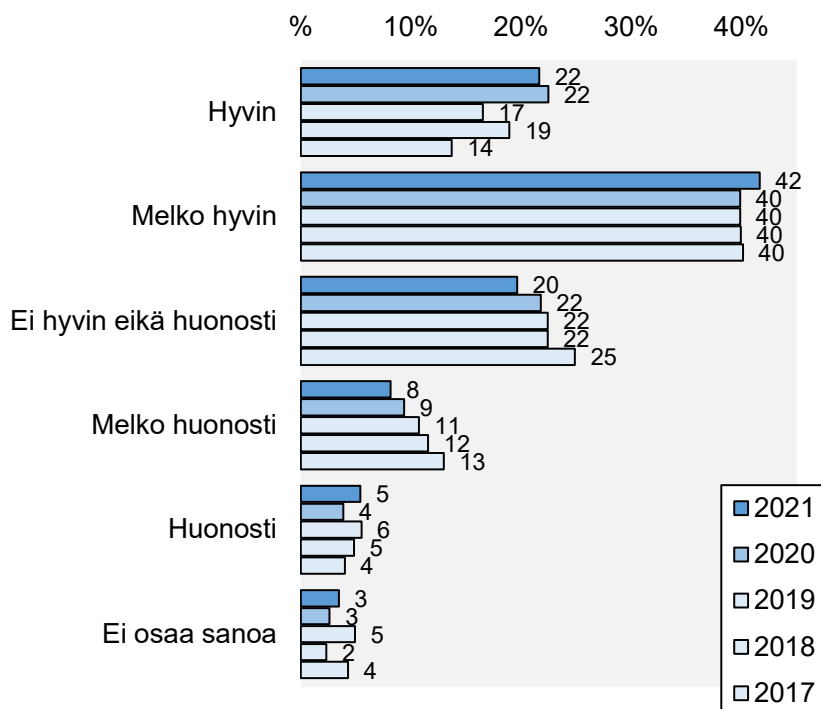
Enemmistö (64 %) arvioi tulevansa vähintään melko hyvin toimeen eläkkeellä ollessaan. 22 prosenttia uskoo tulevansa toimeen hyvin, 42 prosenttia melko hyvin.

Eläkeaikaisen toimeentulonsa huonoksi tai melko huonoksi arvioivia on selvästi vähemmän. Vain viisi prosenttia pelkää heikkoa toimeentuloa omana eläkeaikanaan, kun kahdeksan prosenttia uskoo tulevansa silloin toimeen melko huonosti. Joka viides (20 %) arvelee, ettei tule toimeen sen enempää hyvin kuin huonostikaan.

Tulos on varsin samankaltainen kuin aiemmin mitatut. Nyt hyvään toimeentuloon uskovia on käytännössä yhtä paljon (42 % → 44 %) kuin vuosi sitten.

Suurituloisimmista talouksista löytää suhteellisesti ottaen eniten niitä, jotka arvioivat toimeentulomahdollisuutensa hyväksi. Silti melkein pä kaikissa tutkituissa väestöryhmissä ajatus hyvästä tai melko hyvästä toimeentulosta on vallitseva. Pienituloisimmistakin selvästi useampi pitää eläkeiän toimeentuloaan vähintään hyvänä tai melko hyvänä.

Kuinka hyvin arvioi tulevansa toimeen eläkeaikana
(%), n=1003, 1005, 1003, 1004, 1002

Eri ikäryhmistä yli 65-vuotta täyttäneet suhtautuvat toimeentulonsa riittävyyteen kaikkein optimistisimmin. Myös alle 25-vuotiaista keskimääräistä useampi arvelee tulevansa eläkeaikana toimeen hyvin tai melko hyvin. Näiden väliin jäävät ikäryhmät (ja niistä varsinkin 50–64-vuotiaat) eivät ole asiasta aivan yhtä varmoja. Silti heistäkin selvästi useampi näkee tulevaisuutensa tältä osin enemmän myönteisenä kuin kielteisenä.

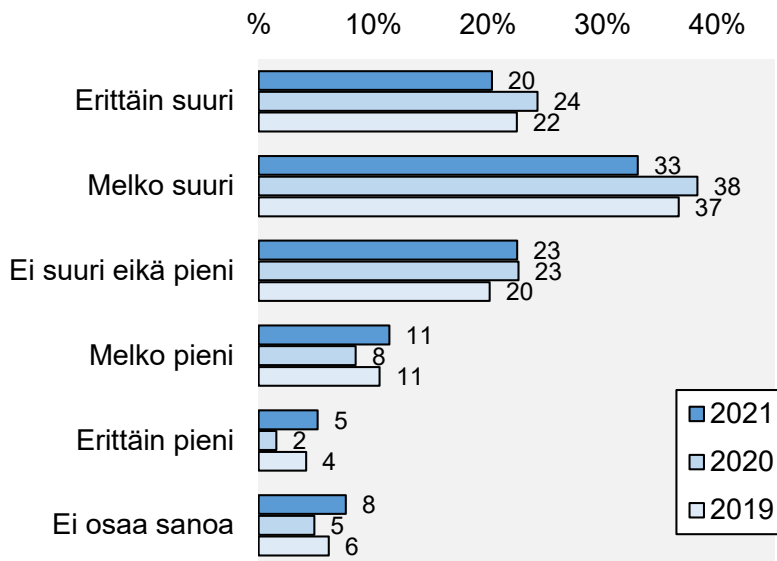
Enemmistö (53 %) arvioi lakisääteisten eläkkeiden muodostavan tärkeän osan eläkeajan toimeentulossaan. Joka viidennen (20 %) mielestä merkitys on erittäin suuri, 33 prosentin arvioidessa sen melko suureksi.

Vajaa neljäsosa (23 %) ei pidä lakisääteisten eläkkeiden roolia omalla kohdallaan sen enempää suurena kuin pienenäkään. Melko vähäinen niiden merkitys on 11 prosentille ja erittäin pieni viidelle prosentille vastaajista.

Asiaa kysyttiin ensimmäistä kertaa kaksi vuotta sitten toteutetussa Eläkebarometrissa. Tuore tulos ei eroa kovin paljon kahdesta edellisestä mittauksesta. Silti voi todeta, että nyt jonkin verran (9 prosenttiyksikköä) harvempi kuin vuonna 2020 pitää lakisääteisten eläkkeiden merkitystä erittäin tai melko suurena.

Kuinka suureksi arvioi lakisääteisten eläkkeiden merkityksen eläkeajan toimeentulossaan (%),

n=1003, 1005, 1003

Yli 50-vuotiaat kokevat useammin lakisääteisten eläkkeiden merkityksen olevan erittäin tai melko suuri oman eläkeikänsä toimeentulossa verrattuna nuorempiin vastaajiin. Eläkeläiset itse, korkeammin koulutetut, alemmat ja ylempät toimihenkilöt sekä keskimmäisiin tuloluokkiin kuuluvat voi mainita samasta syystä.

4 Eläkkeisiin liittyvät mielipiteet

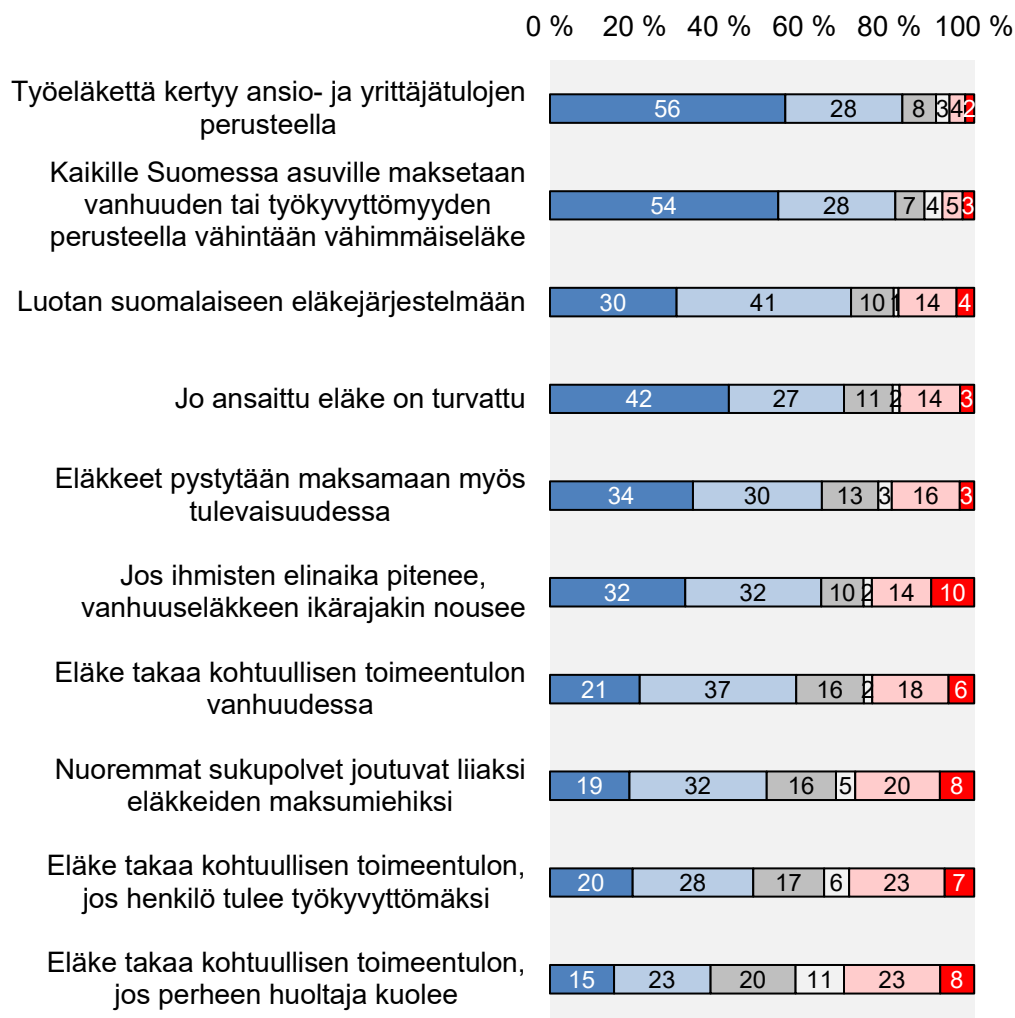
Enemmistö uskoo, että eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa, luottamus eläkejärjestelmään pysynyt melko korkealla

Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä tutkittiin kysymyksellä, jossa vastaajia pyydettiin ottamaan kantaa kymmeneen aihetta sivuavaan väittämään.

Suurin yksimielisyys syntyy väitteen ”työeläkettä kertyy ansio- ja yrittäjätulojen perusteella” kanssa. Enemmistö (56 %) on tämän kanssa täysin samaa mieltä ja runsas neljännes (28 %) jossain määrin samaa mieltä.

Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä (%), n=1003

- Täysin samaa mieltä
- Jossain määrin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Ei osaa sanoa
- Jossain määrin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Valtaenemmistö uskoo myös, että ”kaikille Suomessa asuville maksetaan vanhuuden tai työkyvyttömyyden perusteella vähintään vähimmäiseläke”. 54 prosenttia kertoo olevansa täysin ja 28 prosenttia jossain määrin tätä mieltä.

Useat ovat vakuuttuneita siitäkin, että ”jo ansaittu eläke on turvattu”. Vastaajista 69 prosenttia on täysin tai jossain määrin samaa mieltä väitteen kanssa. Myös usko siihen, että eläkkeet pystytään maksamaan tulevaisuudessakin, on varsin vahva. Täysin tai jokseenkin samaa mieltä tämän väitteen kanssa on 64 prosenttia vastaajista.

Enemmistö luottaa suomalaiseen eläkejärjestelmään. 30 prosenttia sanoo olevansa täysin samaa mieltä, 41 prosenttia valitsee vaihtoehdon jossain määrin samaa mieltä. Kaikkiaan 71 prosenttia osoittaa siten enemmän tai vähemmän suoraan luottamusta eläkejärjestelmää kohtaan.

Enemmistön mielestä vanhuuseläkkeen ikärajakin nousee, jos ihmisten elinika pitenee. 64 prosenttia arvelee tämän olevan ainakin jossain määrin totta.

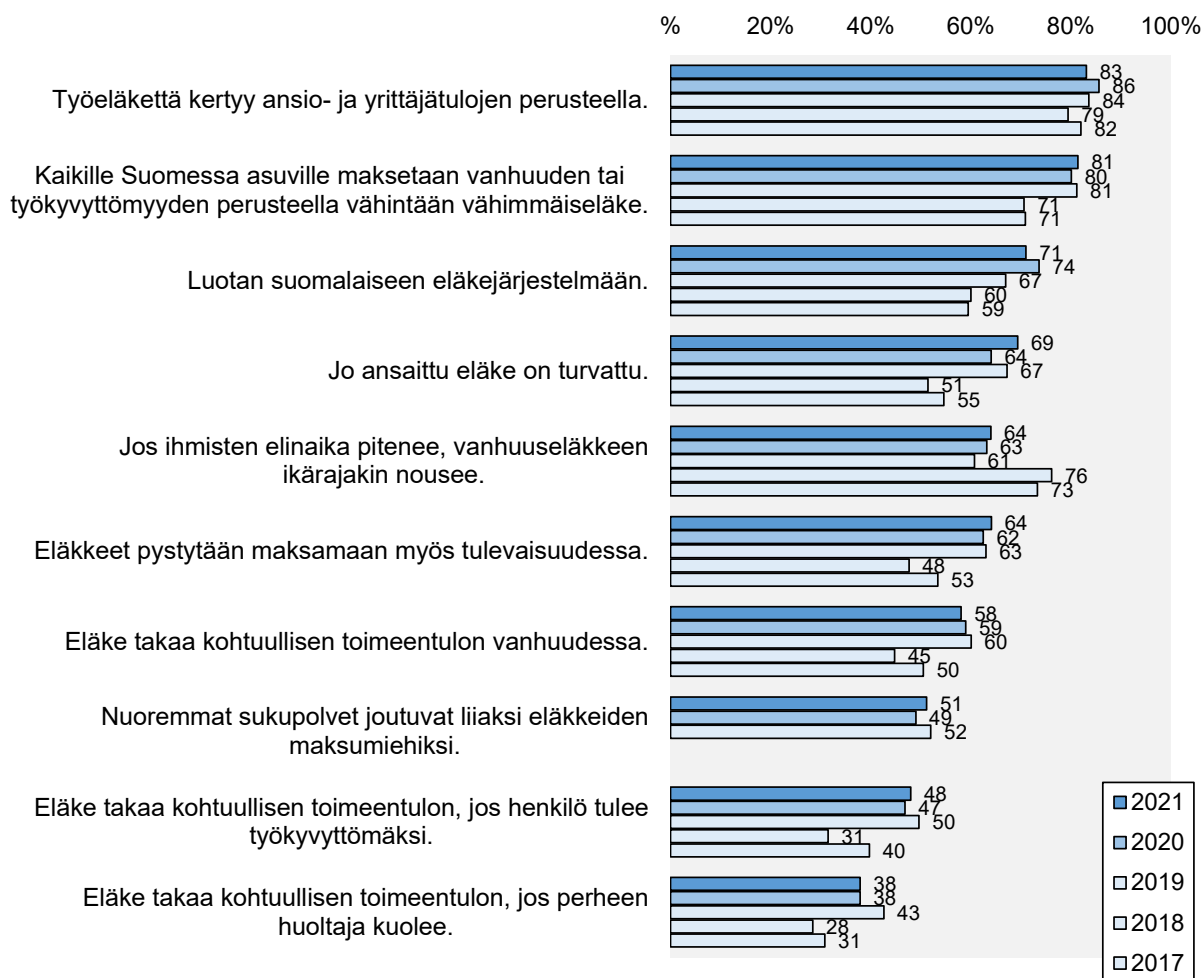
Jonkin verran epäilyjä kohdistuu eläkkeen riittävyteen. Mielenpiteet jakaantuvat, kun pohditaan, takaako eläke kohtuullisen toimeentulon ”vanhuudessa”, silloin kun ”henkilö tulee työkyvyttömäksi” tai jos ”perheen huoltaja kuolee”. Neljännes (24 %) vastaajista on täysin tai jossain määrin eri mieltä väitteen ”eläke takaa kohtuullisen toimeentulon vanhuudessa” kanssa. Työkyvyttömyyden ja perheen huoltajan kuoleman tapauksessa eläkkeen takaamaan toimeentuloon kielteisesti suhtautuu noin 30 prosenttia vastaajista.

Melko moni on sitä mieltä, että ”nuoremmat sukupolvet joutuvat liiaksi eläkkeiden maksumiehiksi”. Niukka enemmistö allekirjoittaa tämän. Tosin vain 19 prosenttia on siitä täysin varma.

Eläkkeitä koskevat käsitykset eivät ole juurikaan muuttuneet vuoden takaisesta. Oikeastaan vain kerran muutos on mainittava. Aiempaa useampi kertoo tällä hetkellä uskovansa siihen, että jo ansaittu eläke on turvattu. Tällä tavalla ajattelevien määrä on kasvanut 64:stä 69 prosenttiin.

Muut erot ovat pienempiä, jääden enimmillään kolmeen prosenttiyksikköön. Näin on silloin, kun tarkastellaan suomalaiseen eläkejärjestelmään luottavia (74 % → 71 %) tai niitä, joiden mielestä työeläkettä kertyy ansio- ja yrittäjätulojen perusteella (86 % → 83 %). Muutos ei kuitenkaan ole tilastollisesti merkitsevä.

Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä: täysin + jokseenkin samaa mieltä -osuudet (%),
n=1003, 1005, 1003, 1004, 1002

Joukon vanhimpien luotto maamme eläkejärjestelmään on selvästi vahvempaa kuin keski-ikäisten. Yli 65-vuotiaista yhdeksän kymmenestä sanoo luottavansa siihen. Ikäluokan enemmistö (54 %) kertoi olevansa asiasta täysin tätä mieltä.

Eläkeläiset, ylemmät ja alemmat toimihenkilöt sekä opiskelijat luottavat useammin eläkejärjestelmään kuin muihin ammattiryhmiin kuuluvat. Yrittäjät ja työntekijät puolestaan luottavat harvemmin eläkejärjestelmään.

Muihin väittämiin liittyvät väestöryhmäkohtaiset näkemyserot käyvät ilmi liitteenä olevista graafisista esityksistä. Yhteenvedon omaisesti niistä voi kuitenkin mainita seuraavan.

Reaktiot väittämään ”luotan suomalaiseen eläkejärjestelmään” ovat positiiviset käytännössä kaikissa tutkituissa väestöryhmissä.

Edellä mainittujen iäkkäiden ja eläkeläisten lisäksi täysin samaa mieltä väitteen kanssa ovat useammin matalammin koulutetut sekä SDP:n, keskustan ja vasemmistoliiton kannattajat.

lääkäillä on muita vahvempi luottamus siihenkin, että eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa. Matalammin koulutettujen odotukset ovat useammin myönteisiä verrattuna korkeammin koulutettuihin. Miehistä hieman useampi kuin naisista luottaa siihen, että rahat riittävät eläkkeiden maksamiseen myös jatkossa.

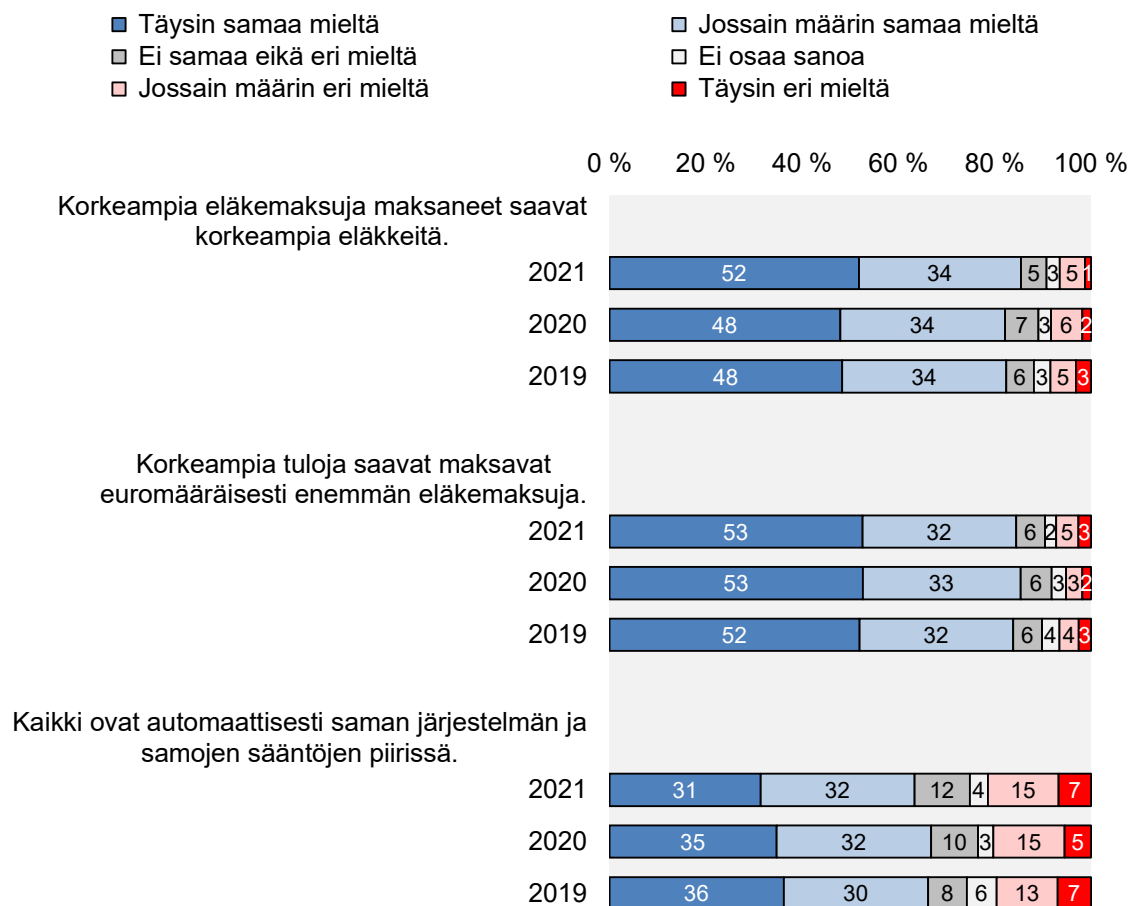
Huoli siitä, että ”nuoremmat sukupolvet joutuvat liiaksi eläkkeiden maksumiehiksi” painaa keskimääräistä useampaa 25–34-vuotiasta. Myös yrittäjät, opiskelijat ja toimihenkilöt ovat useammin tätä mieltä.

5 Eläkkeisiin liittyviä periaatteellisia käsityksiä

Enemmistö kannattaa sitä, että kaikki ovat automaattisesti samojen sääntöjen piirissä

Eläkkeitä periaatteellisemmalta pohjalta tarkastellut kysymys koostui kolmesta väittämästä. Vastaajilta kysyttiin, kuinka kannatettavina he pitävät väittämissä ilmaistuja periaatteita.

Pitääkö seuraavaa periaatetta kannatettavana (%), n=1003, 1005, 1003

Enemmistö (52 %) on täysin samaa mieltä väitteen ”korkeampia eläkemaksuja maksaneet saavat korkeampia eläkkeitä” kanssa. Kun tähän yhdistää jossain määrin samaa mieltä olleet 34 prosenttia, päästään 86 prosenttiin.

Käytännössä yhtä moni (85 %) pitää kannettavana, että ”korkeampia tuloja saavat maksavat euromääräisesti enemmän eläkemaksuja”. 53 prosenttia on täysin ja 32 prosenttia jossain määrin samaa mieltä.

Enemmistön mielestä on kannatettavaa, että Suomessa ”kaikki ovat automaattisesti saman järjestelmän ja samojen sääntöjen piirissä”. Tämä on kahden kolmasosan (63 %) näkemys. Kaikkiaan 31 prosenttia on täysin ja käytännössä yhtä moni (32 %) jokseenkin tätä mieltä.

Miehet, 55–64-vuotiaat, toimihenkilöt, yrittäjät ja eläkeläiset sekä eniten ansaitsevat ovat keskimääräistä useammin täysin samaa mieltä siitä, että periaate ”korkeampia eläkemaksuja maksaneet saavat korkeampia eläkkeitä” on kannatettava.

Kannatus periaatteelle, että korkeampia tuloja saavat maksavat euromääräisesti enemmän eläkemaksuja nousee iän myötä. Myös ylemmät toimihenkilöt, eläkeläiset ja korkeimpia tuloja saavat kannattivat tätä periaatetta useammin.

Miehet ja opiskelijat pitävät useammin kannatettavana periaatetta, että kaikki ovat automaattisesti saman järjestelmän piirissä, kun taas yrittäjät voi mainita päinvastaisesta syystä.

Näkemykset kolmen periaatteen kannatettavuudesta ovat pysyneet samalla tasolla aiempiin vuosiin nähden.

Korkeampia eläkemaksuja maksavien korkeampia eläkkeitä kannatettavana pitävien osuuden pieni nousu ja kaikkien automaattisesti saman järjestelmän piirissä olemisen kannatettavuuden pieni lasku eivät eroa tilastollisesti merkitsevästi edellisen vuoden luvuista.

6 Eräiden toimenpiteiden suosio tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa

Eläkkeiden pienentäminen tyrmätään, työeläkemaksujen tai eläkeiän nosto hyväksytään enintään varauksin, samoin työperäisen maahanmuuton lisääminen

Eläkkeitä koskeva tarkastelu täydentyy kysymyksellä, jossa tarkasteltiin, pidetäänkö viittä toimenpidettä kannatettavina siinä tapauksessa, että maamme eläkejärjestelmää pitäisi muuttaa rahoituksen takia.

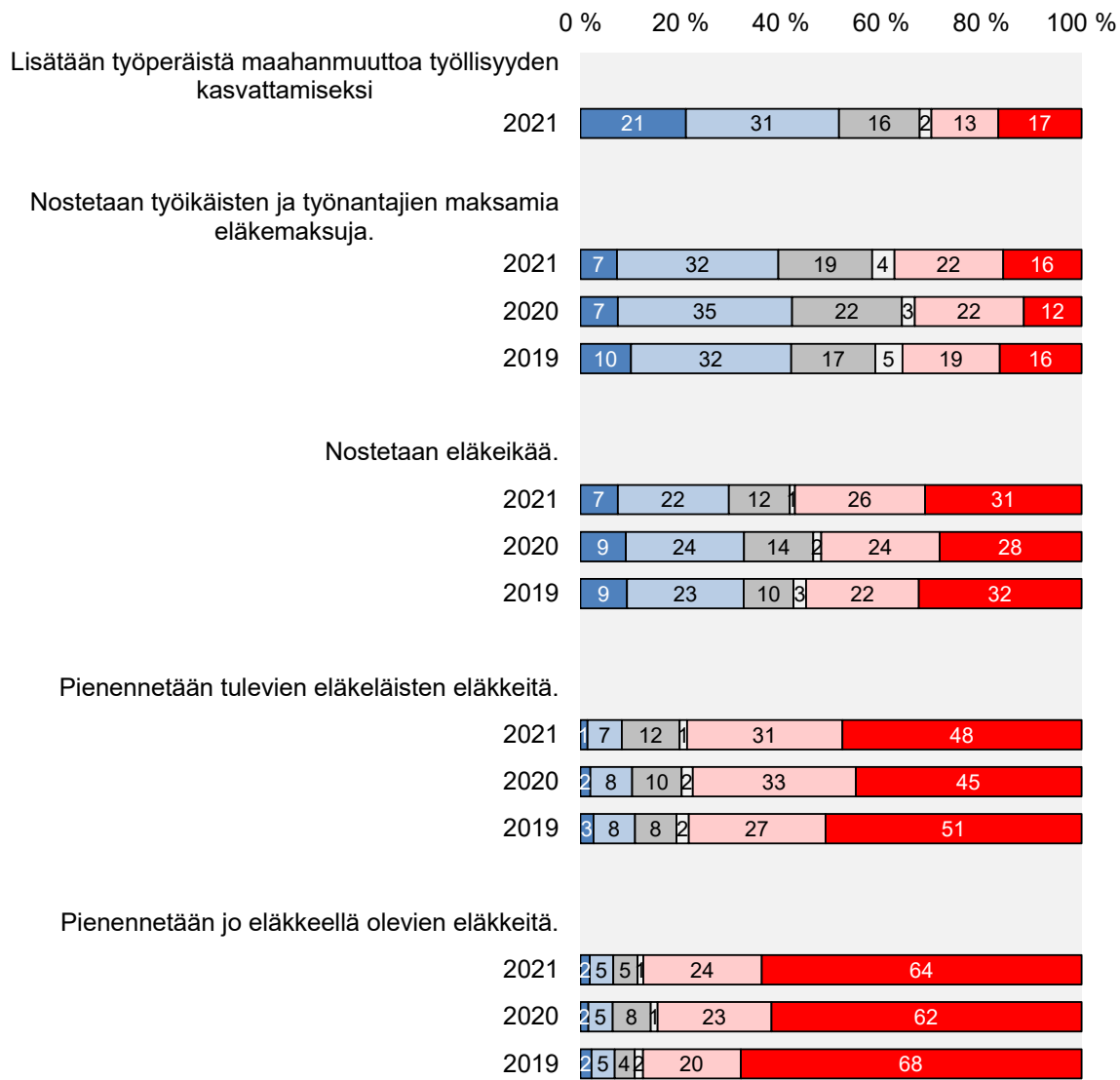
Vain yksi ehdotus kerää enemmistön suosion. 52 prosenttia kannattaa vähintään jossain määrin sitä, että kyseisessä tilanteessa lisättäisiin työperäistä maahanmuuttoa työllisyyden kasvattamiseksi. Joka viides (21 %) on täysin ehdotuksen kannalla, vajaa kolmanneksen (31 %) ollessa jossain määrin tätä mieltä.

Eläkemaksujen ja eläkeiän nostaminen saavat selvästi suuremman suosion kuin eläkkeiden pienentäminen. Työikäisten ja työnantajien maksamien eläkemaksujen nostamista pitää kannatettavana vaihtoehtona 39 prosenttia, joskin vain 7 prosenttia asettuu varauksitta ehdotuksen puolelle.

Eläkeiän nostamista täysin tai jossain määrin kannatettavana pitävien osuus on 29 prosenttia. Toisin harva asettuu tämänkään ajatuksen taakse varauksitta (9 %).

Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa (%), n=1003, 1005, 1003

- Täysin samaa mieltä   ■ Jokseenkin samaa mieltä   ■ Ei samaa eikä eri mieltä
■ Ei osaa sanoa   ■ Jokseenkin eri mieltä   ■ Täysin eri mieltä

Eläkkeiden pienentäminen ei tule valtaenemmistön mielestä kyseeseen, olipa kyse tällä hetkellä eläkkeellä olevien tai tulevien eläkeläisten eläkkeistä.

Lähes kaksi kolmesta (64 %) on täysin eri mieltä siitä, että jo eläkkeellä olevien eläkkeitä pienennettäisiin. Melkein joka toinen (48 %) suhtautuu yhtä kielteisesti tuleviin eläkkeisiin kohdistuviin supistuksiin.

Yhteenvedon liitteenä olevista graafisista esityksistä käy ilmi eri väestöryhmien reaktiot kuhunkin toimenpide-ehdotukseen.

Työperäisen maahanmuuton lisääminen eläkejärjestelmän rahoituksen vahvistamisen keinona jakaa mielipiteitä vahvasti. Eniten suosiota tämä keino kerää korkeakoulutettujen parissa. Heistä kolme neljästä (75 %) pitää tätä vaihtoa kannatettavana keinona tilanteessa, jossa eläkejärjestelmän rahoitusta pitäisi vahvistaa. Myös hyvätuloisten talouksien jäsenet kannattavat ehdotusta, samoin ylemmät toimihenkilöt, pääkaupunkiseudulla asuvat sekä vihreiden kannattajat.

Eniten ehdotuksen kanssa eri mieltä olevia on perussuomalaisten kannattajissa, työväestössä, työttömissä, matalammin koulutetuissa sekä pienituloisissa. Perussuomalaisten kannattajista 46 prosenttia on täysin eri mieltä ja 20 prosenttia jossain määrin eri mieltä vaihtoehdon kannatavuuden kanssa.

Yrittäjät kannattavat harvemmin eläkemaksujen nostamista verrattuna muihin ammattiryhmiin. Heistä melkein joka toinen (48 %) on ajatusta vastaan. SDP:n ja vasemmistoliiton kannattajat taas suhtautuvat ajatukseen suhteellisen myönteisesti. Heidän enemmistönsä suhtautuu myönteisesti eläkemaksujen nostoon vaihtoehtona eläkejärjestelmän rahoituksen turvaamiseksi.

Myös koulutus jakaa tässä jonkin verran käsityksiä. Korkeintaan peruskoulutuksen käyneistä puolet (49 %) vastustaa työeläkemaksujen nostamista, kun ylioppilas- tai opistotason koulutuksen tai korkeakoulun suorittaneista reilu 40 prosenttia pitää sitä ainakin jossain määrin kannatettavana ideana.

Eläkeiän nostaminen sopisi monelle ylemmälle toimihenkilölle ja johtajalle, yrittäjälle ja eläkeläiselle, korkeasti koulutetulle sekä pääkaupunkiseudulla asuvalle.

Miehistä suurempi osa kuin naisista pitää eläkeiän nostamista suotavana ratkaisuna. Yli 65-vuotiaat suhtautuvat asiaan keskimääräistä nopeammin. Sen sijaan alle 65-vuotiaat, perus- tai ammattillisen koulutuksen saaneet sekä perussuomalaisten ja SDP:n kannattajat ovat esimerkkejä niistä väestöryhmistä, jotka eivät kannata eläkeiän nostamista eläkejärjestelmän rahoituksen turvaamiseksi.

Nykyisten eläkkeiden pienentäminen saa täystuomion kaikilta väestöryhmiltä, mutta eläkkeellä olevat ja yli 65-vuotiaat sekä vähemmän koulutetut ovat näkemyksissään useammin jyrkempiä.

Samat väestöryhmät erottuvat silloinkin, kun puhe on tulevien eläkeläisten eläkkeiden pienentämisestä. Tulevien eläkkeiden pienentämisestä vastustavat erityisesti naiset, yli 50-vuotiaat, työelämän ulkopuolella olevat sekä matalammin koulutetut vastaajat.

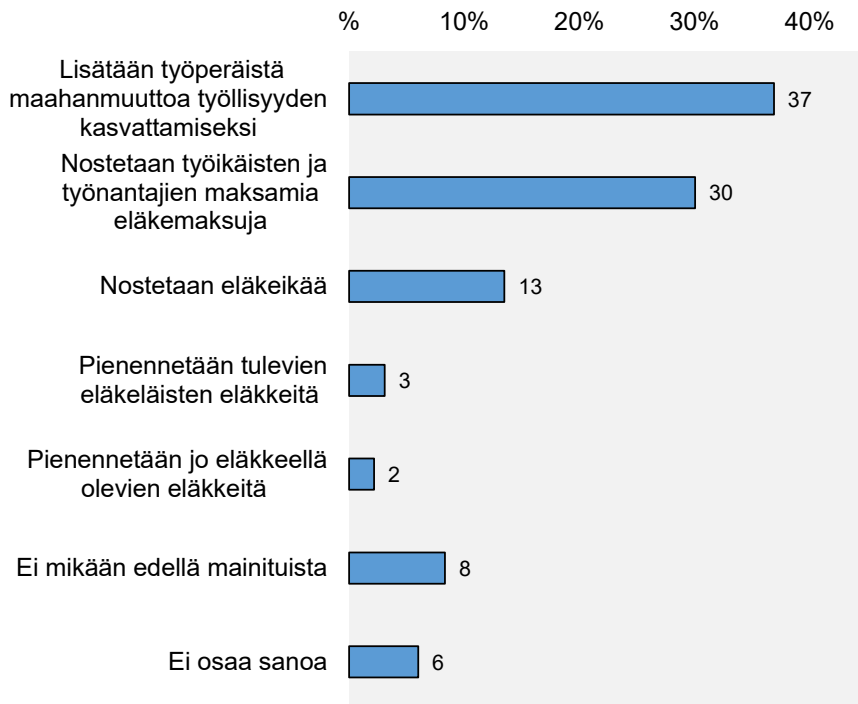
Vuoden 2021 tutkimukseen lisättiin kaksi aihepiiriin liittyvää kysymystä. Ensin kysyttiin, mikä edellä mainituista keinoista on paras vaihtoehto eläkejärjestelmän rahoituksen vahvistamiseksi. Sen jälkeen pyydettiin vielä valitsemaan näistä viidestä vaihtoehdosta huonoin.

Suurimman suosion saa työperäisen maahanmuuton lisääminen työllisyyden kasvattamiseksi. Kaikkiaan 37 prosenttia valitsee sen parhaaksi keinoksi. Vajaa kolmasosa (30 %) on sitä mieltä, että työikäisten ja työnantajien maksamien eläkemaksujen nostaminen on paras tapa. Muut keinot mainitaan selvästi harvemmin.

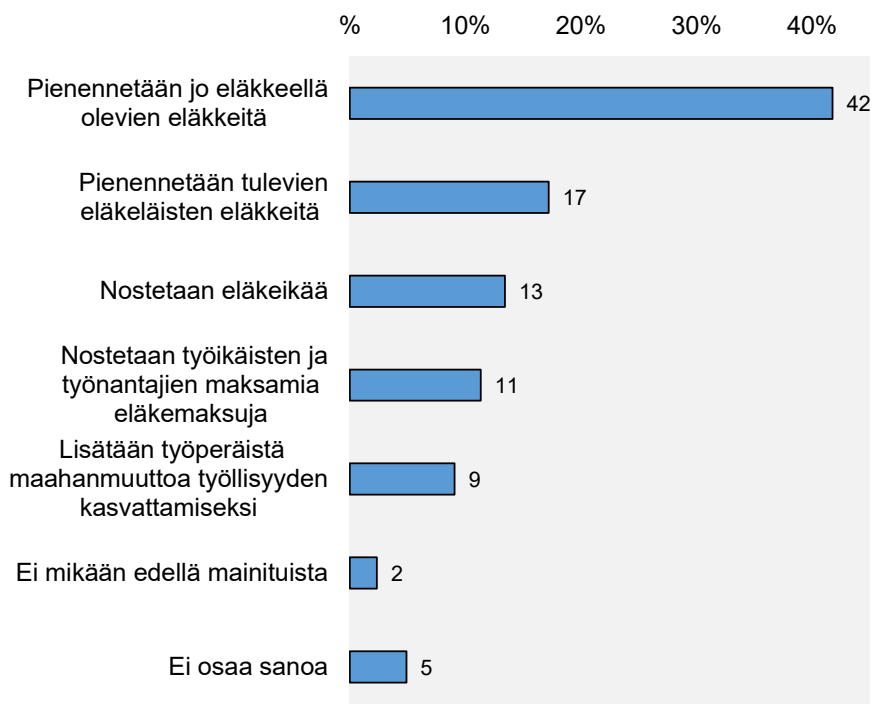
Kun valittiin huonointa tapaa, yksi vaihtoehto nousi ylitse muiden. 42 prosenttia on sitä mieltä, että jo eläkkeellä olevien eläkkeiden pienentäminen olisi huonoin vaihtoehto vahvistaa eläkejärjestelmän rahoitusta.

Yhteenvetoon liitteenä on graafiset esitykset parhaana pidetystä ja huonoimpana pidetyistä tavoista. Niistä käy ilmi eri väestöryhmien suhtautuminen.

Parhaana pidetty vaihtoehto eläkejärjestelmän rahoituksen vahvistamiseksi (%), n=1003

Huonoimpana pidetty vaihtoehto eläkejärjestelmän rahoituksen vahvistamiseksi (%), n=1003

Naiset, alle 25-vuotiaat ja 50–64-vuotiaat pitävät useammin työperäisen maahanmuuton lisäämistä parhaana vaihtoehtona. Samoin tekee moni Uudellamaalla asuva.

Toimihenkilöt, yrittäjät ja opiskelijat suhtautuvat työperäisen maahanmuuton lisäämiseen selvästi suopeammin kuin työväestö ja eläkeläiset.

Korkeammin koulutetut ja hyvätuloisemmat pitävät työperäisen maahanmuuton lisäämistä parhaana ratkaisuna useammin kuin matalammin koulutetut ja pienituloiset.

Muiden suurimpien puolueiden kannattajat pitävät ehdotusta kannatettavana, mutta perussuomalaisista ja vasemmistoliittolaisista tätä mieltä on selvästi harvempi.

Sekä vasemmistoliittolaisille että perussuomalaisille työkäisten ja työnantajien maksamien eläkemaksujen korottaminen olisi mieluisampi keino.

Eläkemaksun korottamista parhaana vaihtoehtona pitäviä löytää keskimääräistä useammin 25–34-vuotiaiden, työväestön ja alempien toimihenkilöiden parista. Myös ammatillinen tai opistotason koulutus on yhteydessä siihen, että eläkemaksujen nostaminen tuntuu hyvältä keinolta.

Valtaosa mistä tahansa tutkituista väestöryhmistä pitää jo eläkkeellä olevien eläkkeiden pienentämistä huonoimpana tapana vahvistaa eläkejärjestelmän rahoitusta.

Vain perussuomalaiset erottuvat muusta joukosta. Heistä vain 26 prosenttia on tätä mieltä. Sen sijaan 29 prosenttia perussuomalaisia kannattavista nimeää tässä yhteydessä työperäisen maahanmuuton lisäämisen huonoimmaksi vaihtoehdoksi.

Naisista suurempi osa kuin miehistä pitää eläkkeellä olevien eläkkeiden pienentämistä huonoimpana keinona. Matalampituloiset sekä vasemmistoliiton ja vihreiden kannattajat ovat useammin tätä mieltä.

7 Koronaviruspandemian koetut vaikutukset

Pandemia ei ole vaikuttanut enemmistön käsityksiin eläkejärjestelmästä, valtaenemmistölle pandemia ei ole aiheuttanut talousmurheita

Kyselyajankohtana vallinneen koronaviruspandemian vaikutuksia kysyttiin kahdesta näkökulmasta. Ensin tiedusteltiin, miten pandemiasta seuranneet taloudelliset vaikeudet ovat muuttaneet vastaajien luottamusta eläkejärjestelmään. Lisäksi kysyttiin, onko pandemia heikentänyt omaa toimeentuloa.

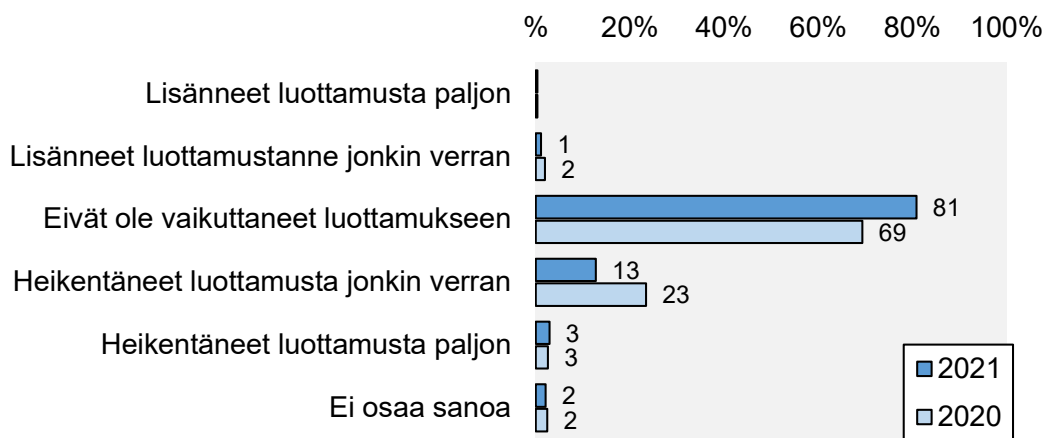
Valtaenemmistön (81 %) luottamukseen koronaviruspandemian aiheuttamilla taloudellisilla haasteilla ei ole ollut vaikutusta. Silti voi todeta, että niitä, joiden luottamusta pandemian vaikutukset ovat nakertaneet (16 %), on huomattavasti enemmän kuin sellaisia, joiden luottamus on lisääntynyt (1 %).

Vuonna 2021 harvempi kokee luottamuksensa heikentyneen koronaviruspandemian seurauksena verrattuna vuoteen 2020. Selvästi viime vuotta useampi on sitä mieltä, ettei pandemia ole vaikuttanut koettuun luottamukseen.

Niitä, joiden luottamusta pandemian vaikutukset ovat heikentäneet, on nyt 10 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuosi sitten. Vastaavassa ajassa niiden osuus, joiden luottamukseen tilanne ei ole vaikuttanut, on kasvanut 12 prosenttiyksiköllä.

Ikäryhmistä alle 25-vuotiaat kokevat luottamuksensa eläkejärjestelmää kohtaan heikentyneen koronaviruspandemian seurauksena useammin kuin muiden ikäryhmien edustajat. Saman voi todeta opiskelijoista, pienituloisista sekä kokoomuksen, perussuomalaisen ja vasemmistoliiton kannattajista.

Koronaviruspandemian vuoksi yleiseen taloustilanteeseen
kohdistuneiden haasteiden vaikutus eläkejärjestelmään
kohdistettuun luottamukseen (%), n=1003, 1005

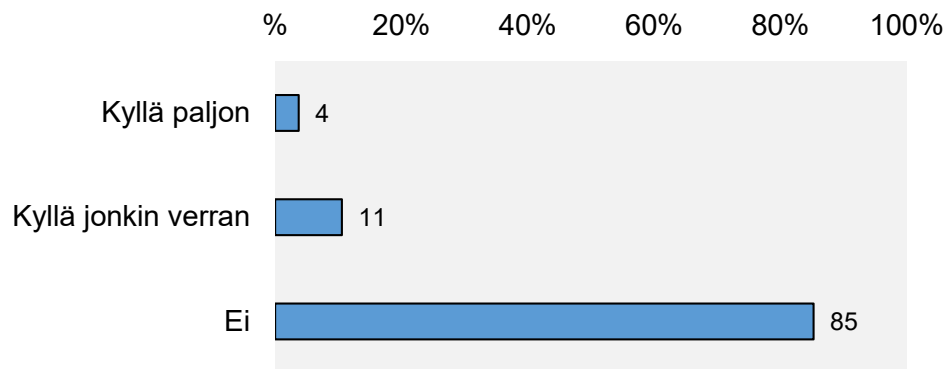
Tosin valtaosa mihin tahansa näihin väestöryhmiin kuuluvista toteaa, ettei heidän luottamukseen ole tapahtunut muutoksia.

Suhteellisen harva kokee toimeentulonsa heikentyneen koronapandemian takia. Neljällä prosentilla muutosta huonompaan on ollut paljon, 11 prosentilla jonkin verran, kun 85 prosenttia arvioi, ettei koronapandemia ole heikentänyt heidän toimeentuloaan.

Kaikista tutkituista väestöryhmistä löytyy myös niitä, jotka ovat kärsineet taloudellisesti koronapandemian takia.

Yrittäjät ja opiskelijat kokevat taloudellisen toimeentulonsa heikentyneen pandemian seurauksena useammin kuin muiden ammattiryhmien edustajat. Myös pienituloisten talous on kärsinyt useammin pandemian seurauksista.

Onko koronapandemia heikentänyt toimeentuloa (%), n=1003

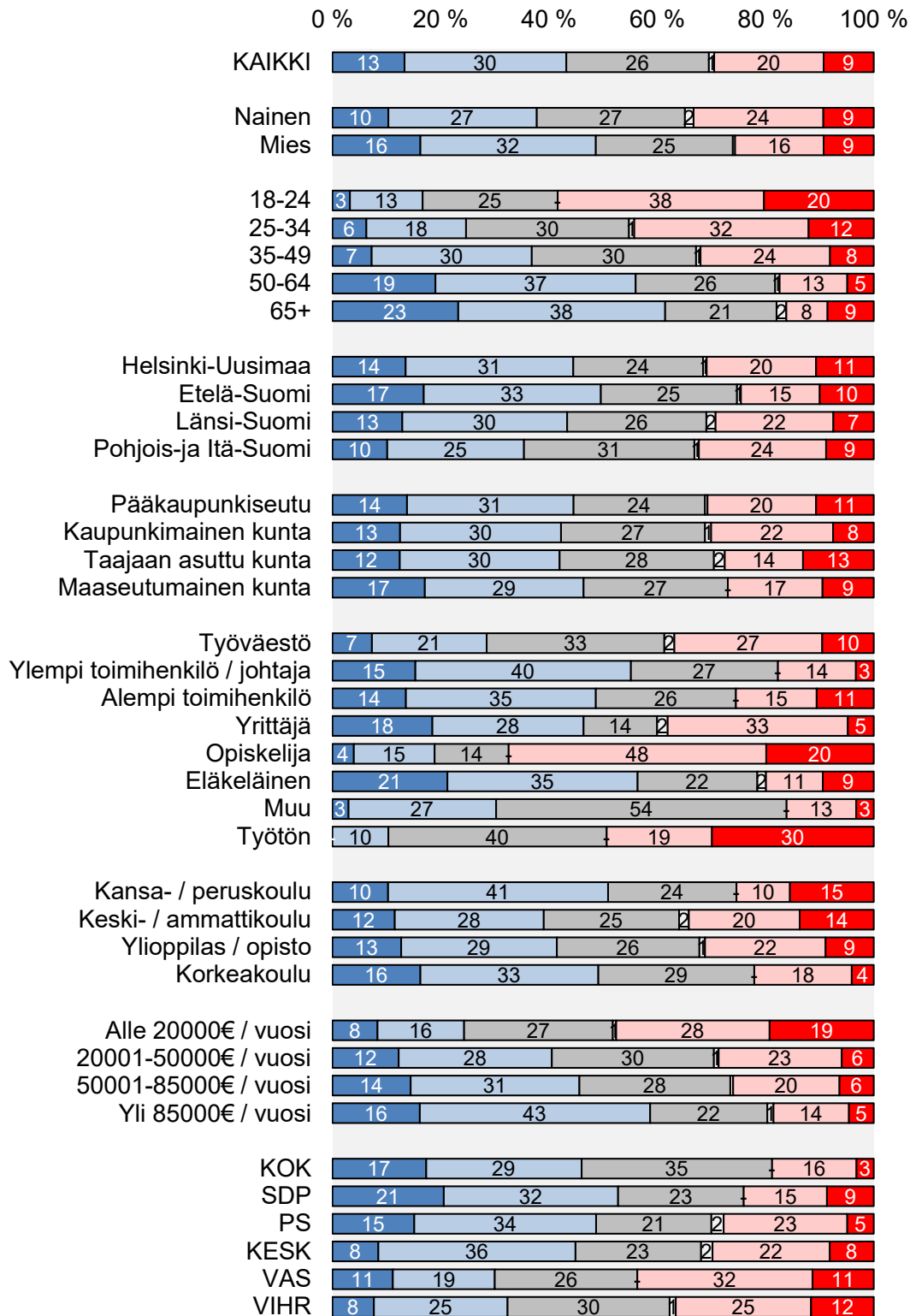
län yhteys muutoksiin koetussa toimeentulossa on suoraviivainen. Mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä todennäköisemmin taloudellisia ongelmia ei ole ollut. Esimerkiksi 65 vuotta täyttäneistä kolme prosenttia kertoo toimeentulon heikkenemisestä, kun alle 25-vuotiaista tilanne on tullut eteen kahdeksan kertaa useammalle (26 %).

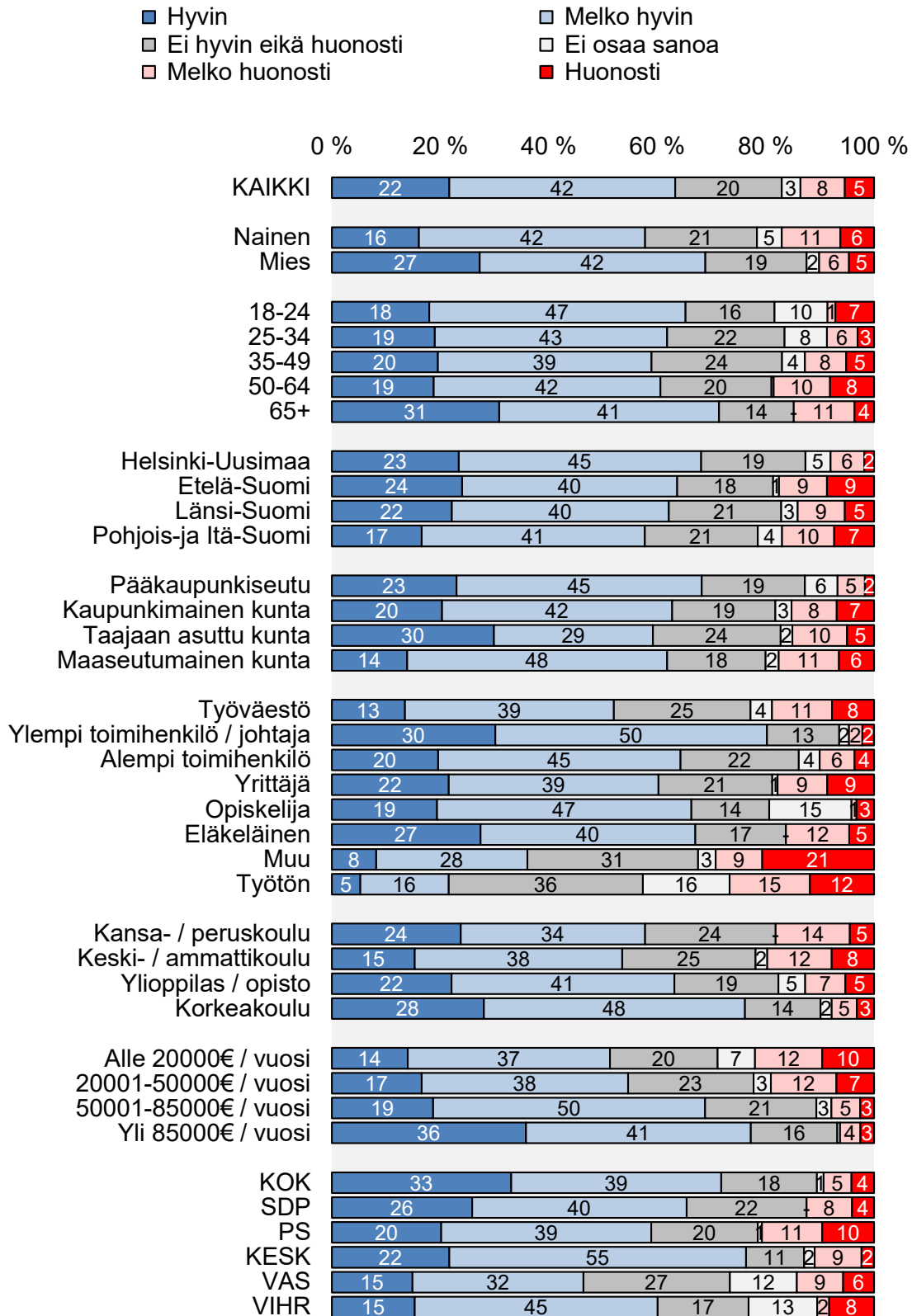
LIITEKUVAT

Eläketurvan tunteminen. Tuntee...(%), n=1003

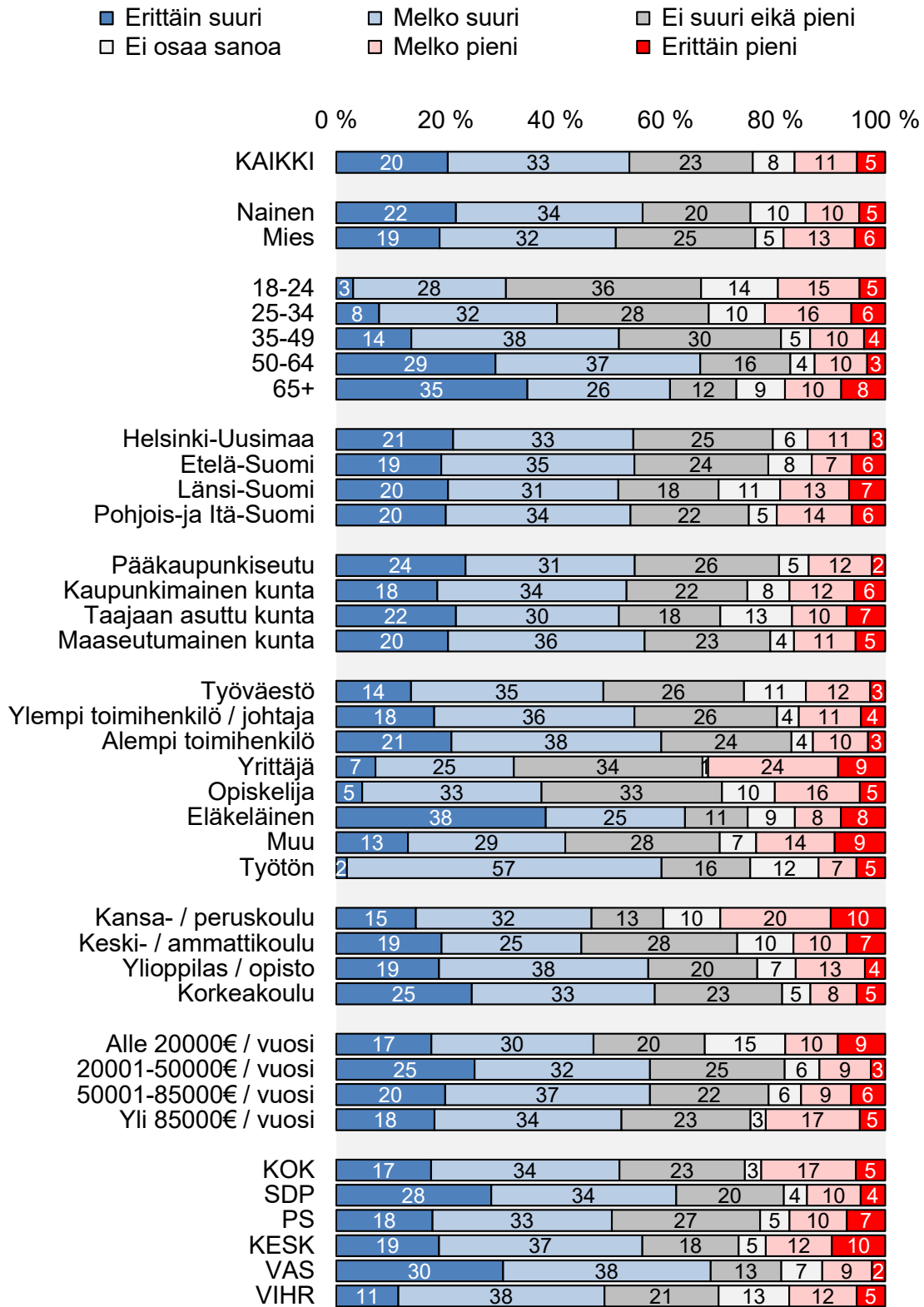
- Hyvin
 ■ Ei hyvin eikä huonosti
 ■ Melko huonosti
 ■ Melko hyvin
 ■ Ei osaa sanoa
 ■ Huonosti

Kuinka hyvin arvioi tulevansa toimeen eläkeaikana (%), n=1003

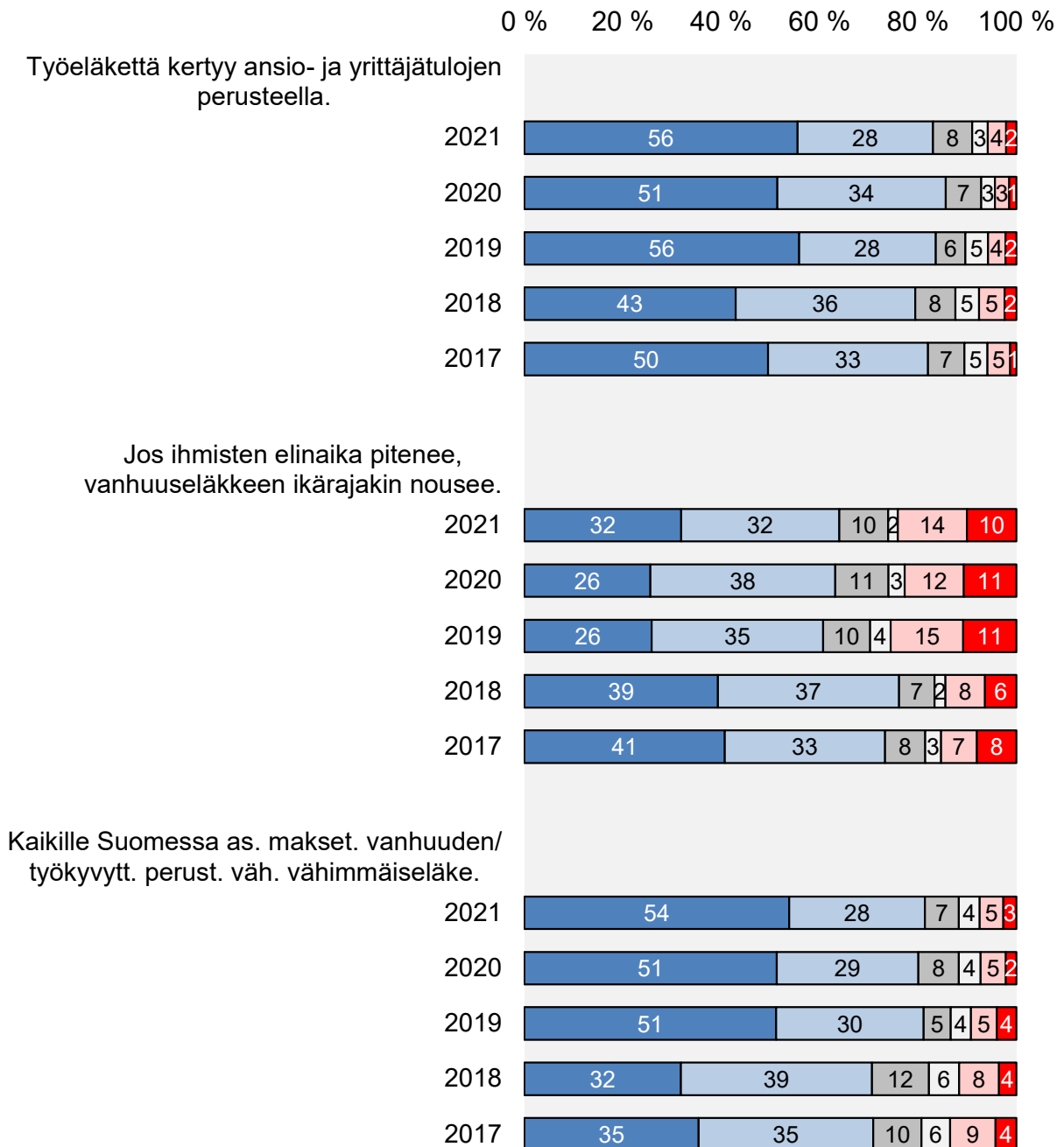

Kuinka suureksi arvioi lakisääteisten eläkkeiden merkityksen
eläkeajan toimeentulossa (%), n=1003

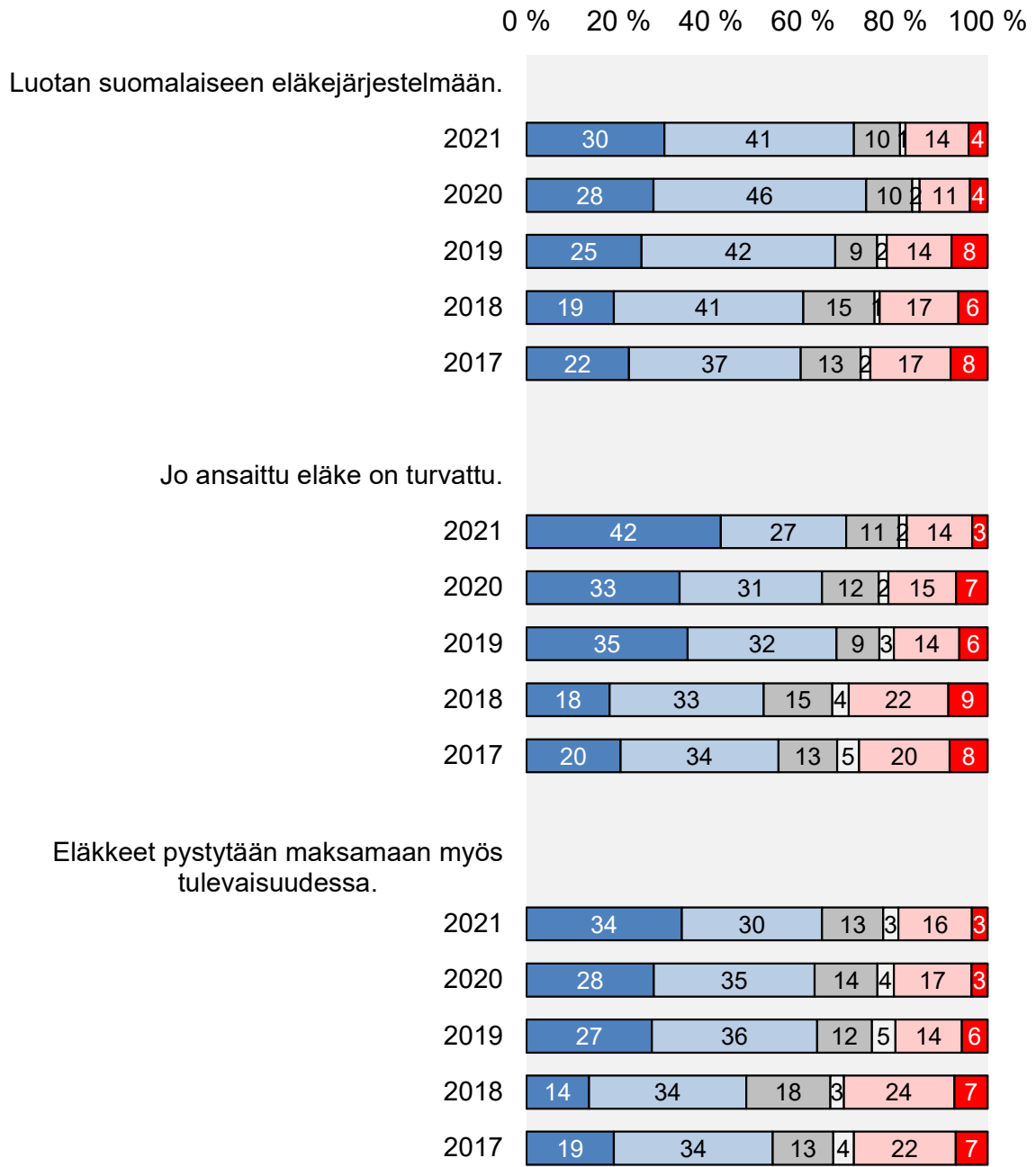
Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä (%), n=1003, 1005, 1003, 1004, 1002

- Täysin samaa mieltä
 □ Ei samaa eikä eri mieltä
 □ Jokseenkin eri mieltä
 □ Jokseenkin samaa mieltä
 □ Ei osaa sanoa
 ■ Täysin eri mieltä

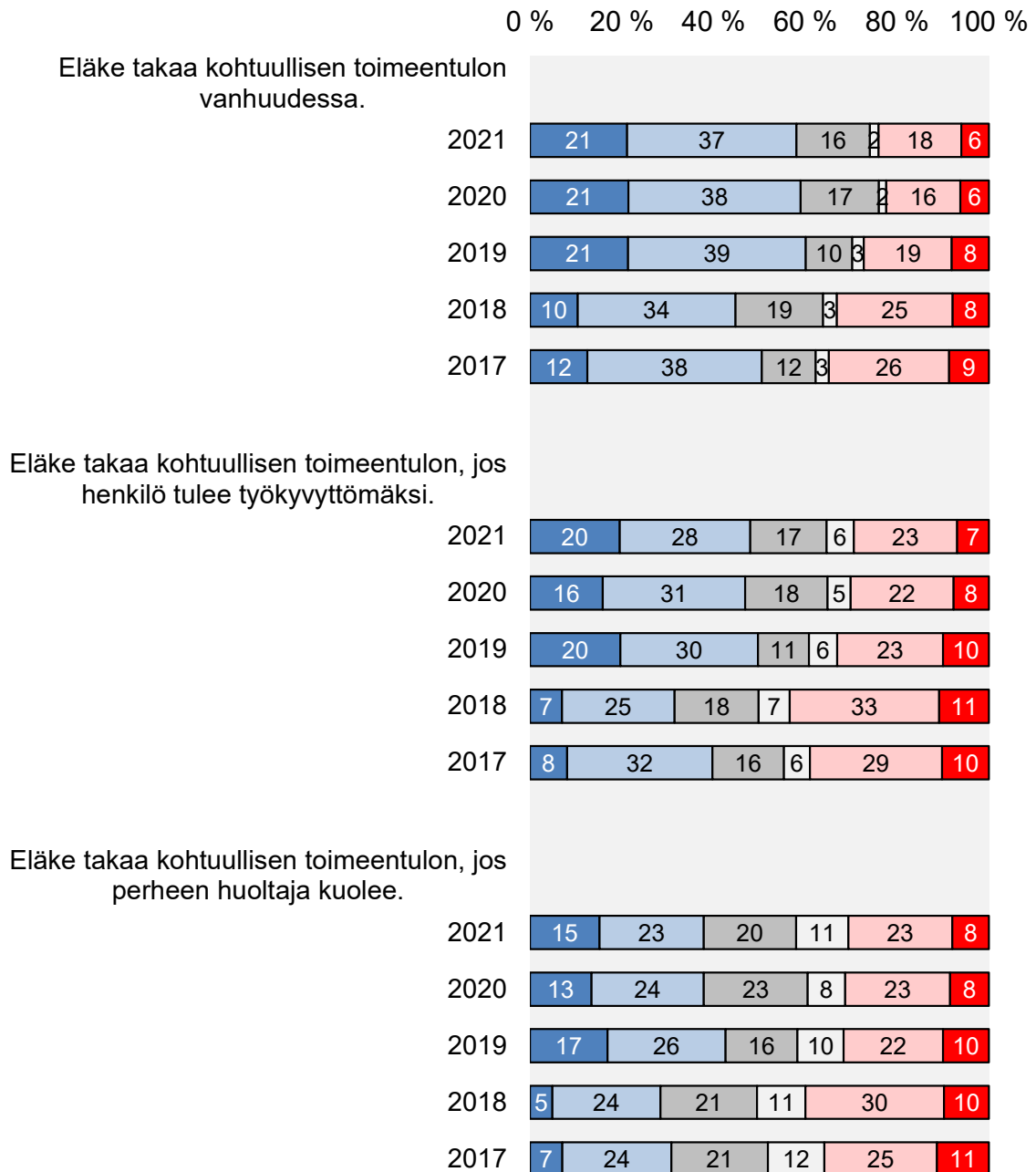
Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä (%), n=1003, 1005, 1003, 1004, 1002

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Ei osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

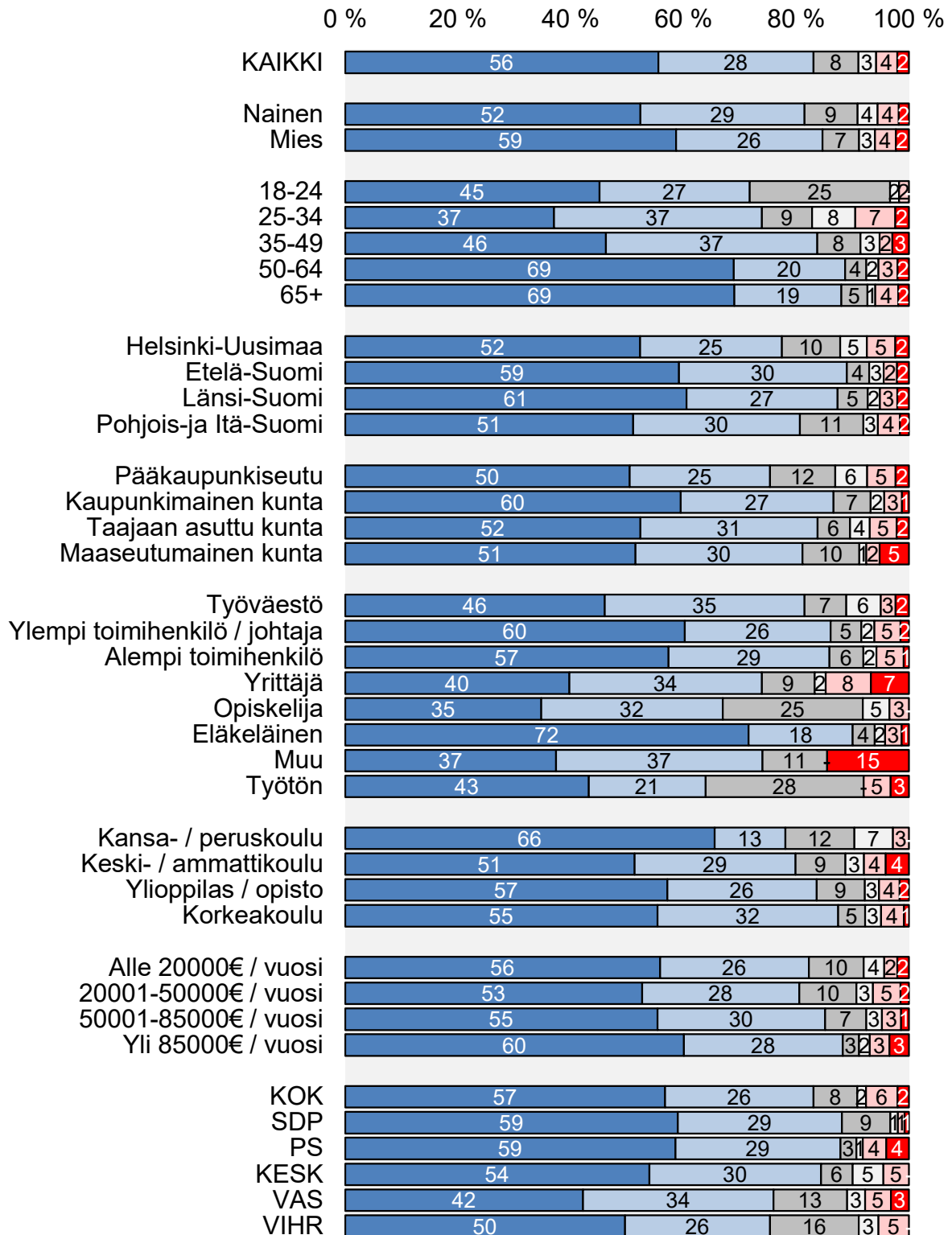
Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä (%), n=1003, 1005, 1003, 1004, 1002

- Täysin samaa mieltä
 ■ Ei samaa eikä eri mieltä
 ■ Jokseenkin eri mieltä
 ■ Jokseenkin samaa mieltä
 ■ Ei osaa sanoa
 ■ Täysin eri mieltä

"Työeläkettä kertyy ansio- ja yrittäjätulojen perusteella" (%),
n=1003

- Täysin samaa mieltä
■ Ei samaa eikä eri mieltä
■ Jossain määrin eri mieltä
■ Jossain määrin samaa mieltä
■ Ei osaa sanoa
■ Täysin eri mieltä

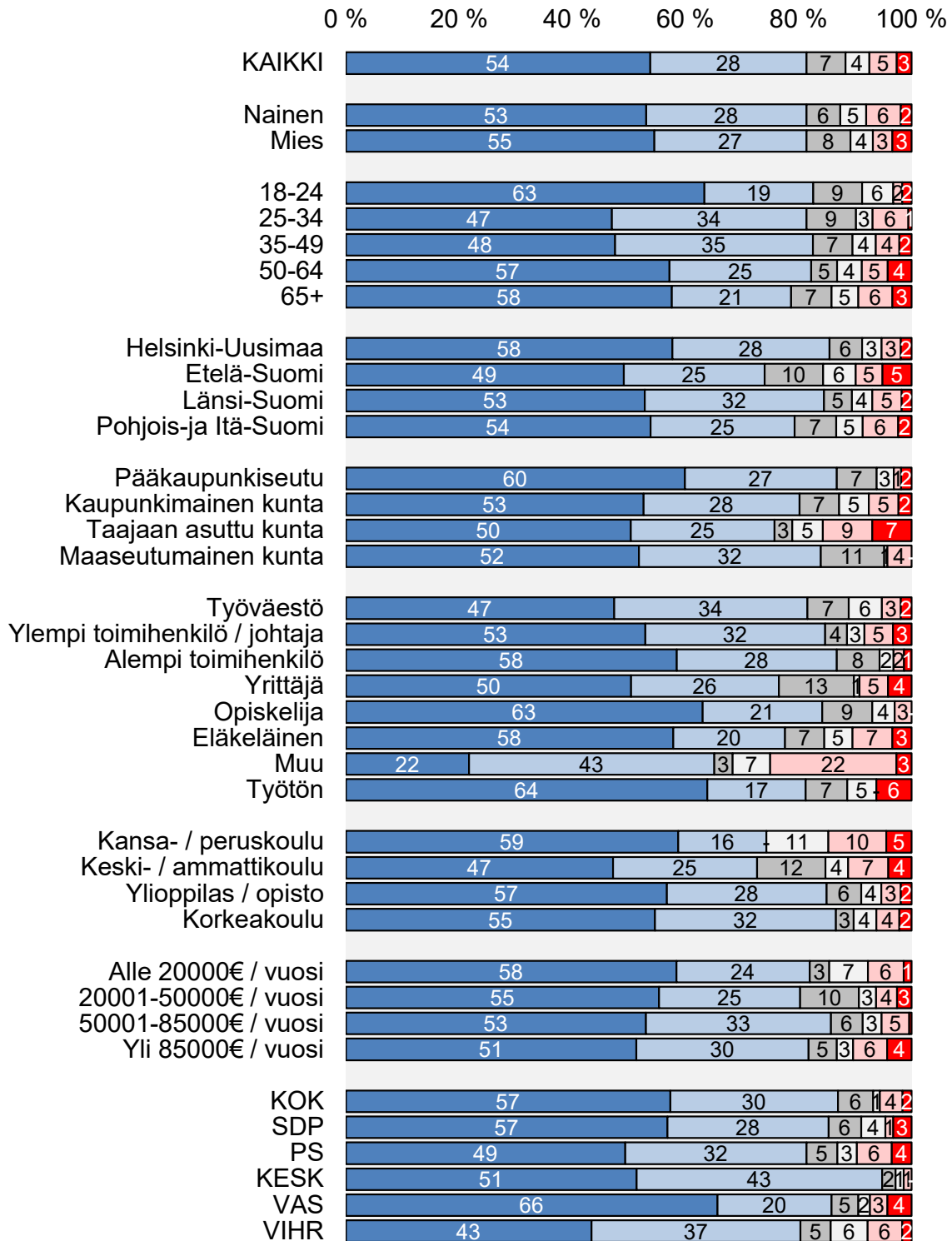

"Kaikille Suomessa asuville maksetaan vanhuuden tai työkyvyttömyyden perusteella vähintään vähimmäiseläke"

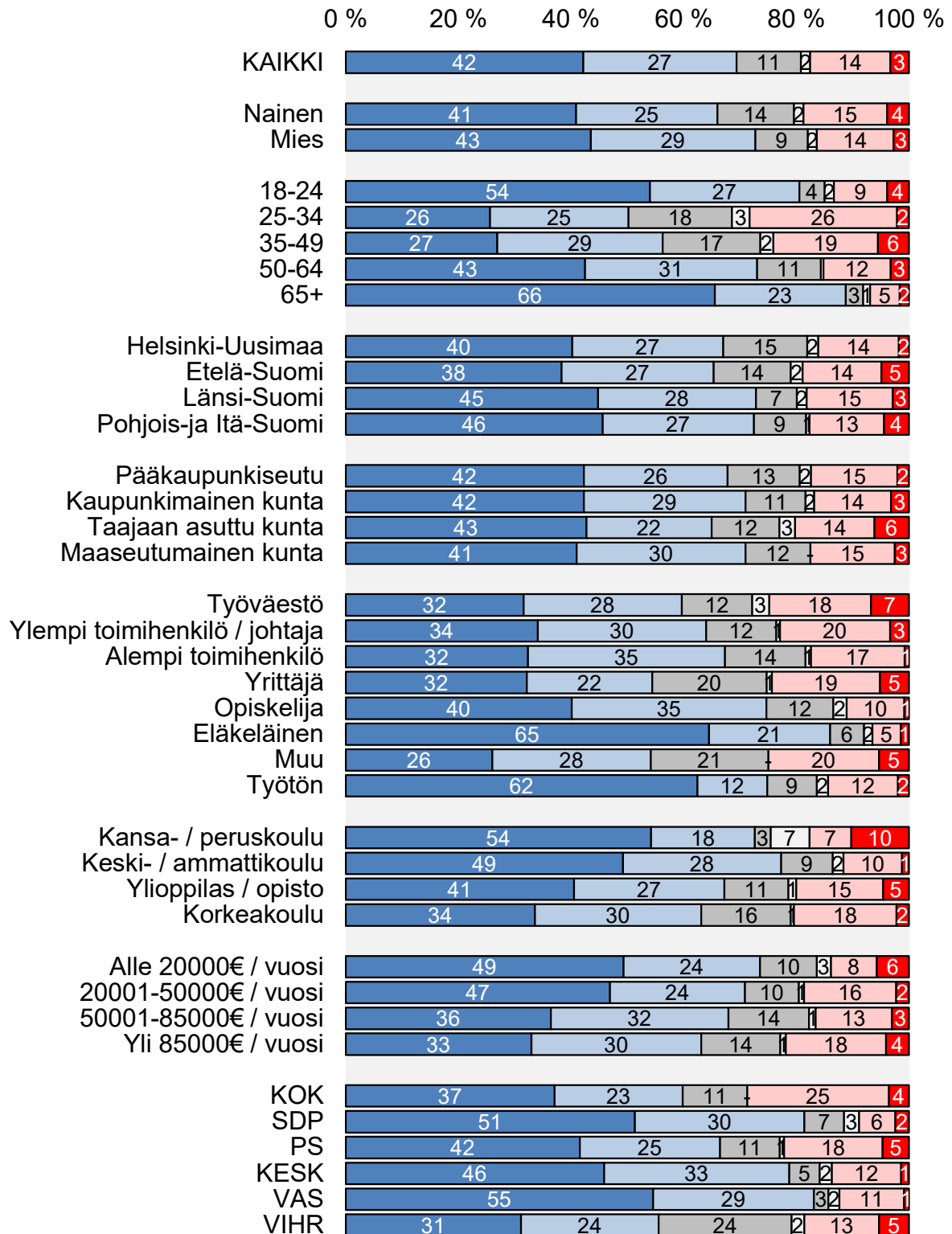
(%), n=1003

- Täysin samaa mieltä   □ Jossain määrin samaa mieltä
 □ Ei samaa eikä eri mieltä   □ Ei osaa sanoa
 □ Jossain määrin eri mieltä   ■ Täysin eri mieltä

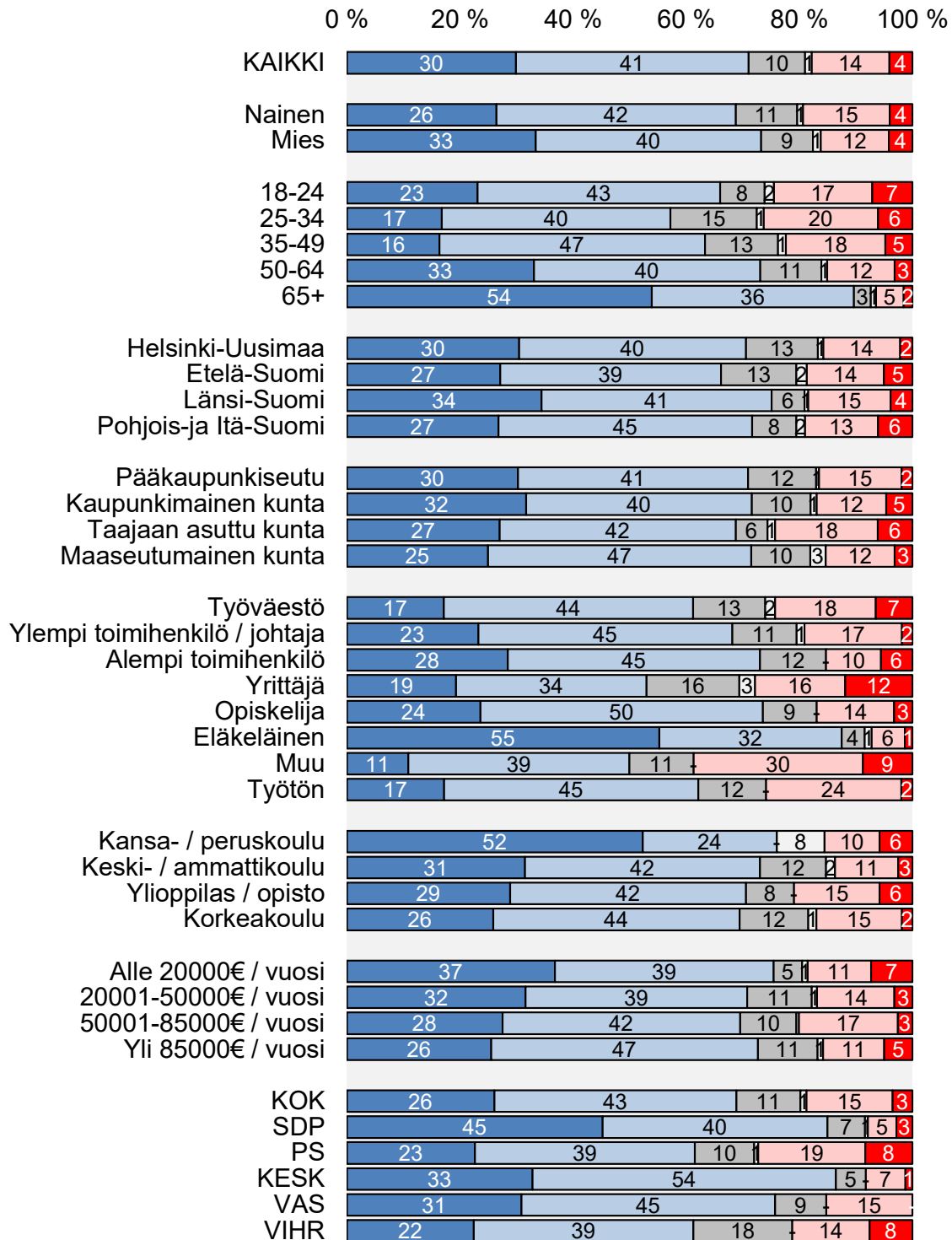
"Jo ansaittu eläke on turvattu" (%), n=1003

- Täysin samaa mieltä
■ Jossain määrin samaa mieltä
■ Ei samaa eikä eri mieltä
■ Ei osaa sanoa
■ Jossain määrin eri mieltä
■ Täysin eri mieltä

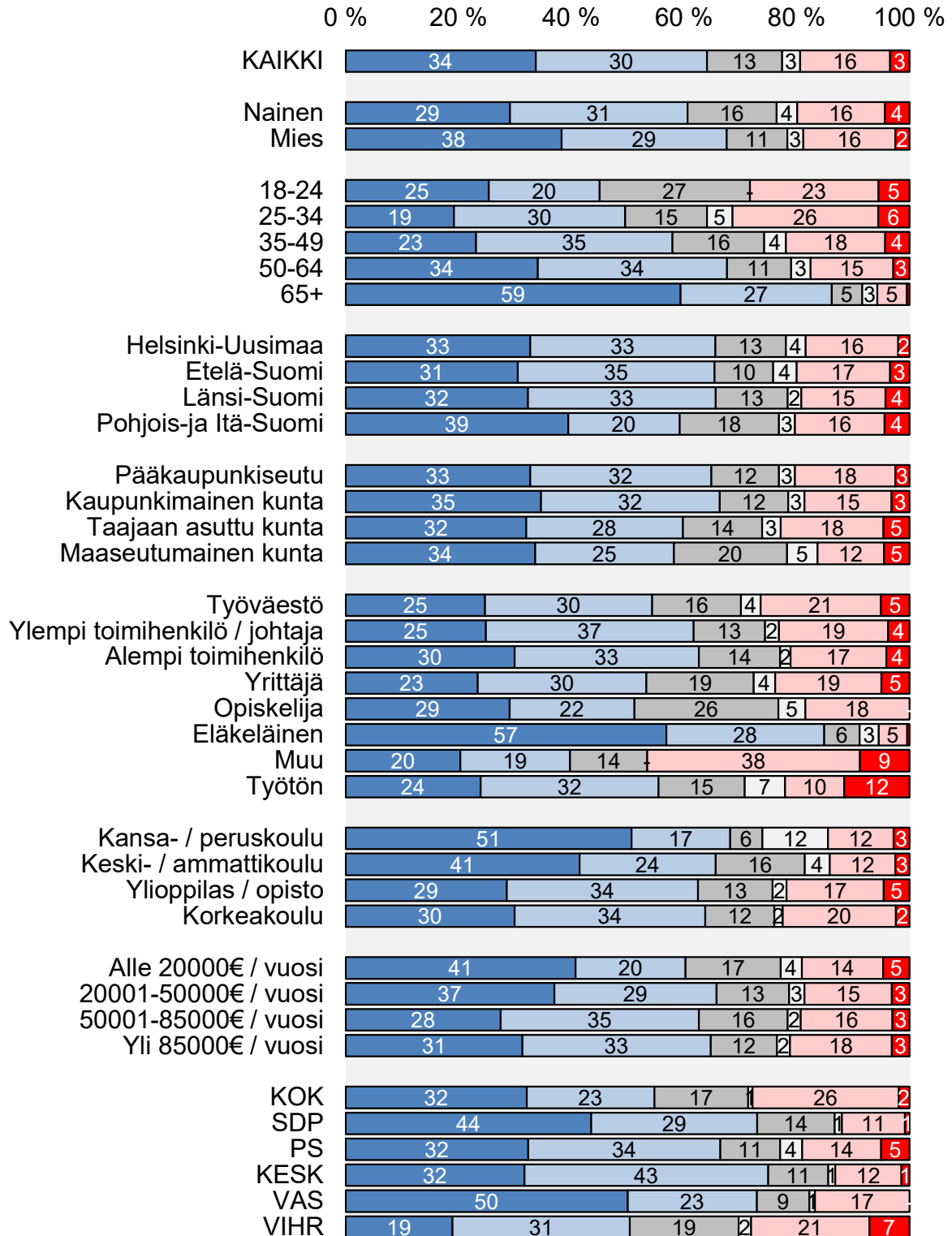
"Luotan suomalaiseen eläkejärjestelmään" (%), n=1003

- Täysin samaa mieltä   ■ Jossain määrin samaa mieltä
■ Ei samaa eikä eri mieltä   ■ Ei osaa sanoa
■ Jossain määrin eri mieltä   ■ Täysin eri mieltä

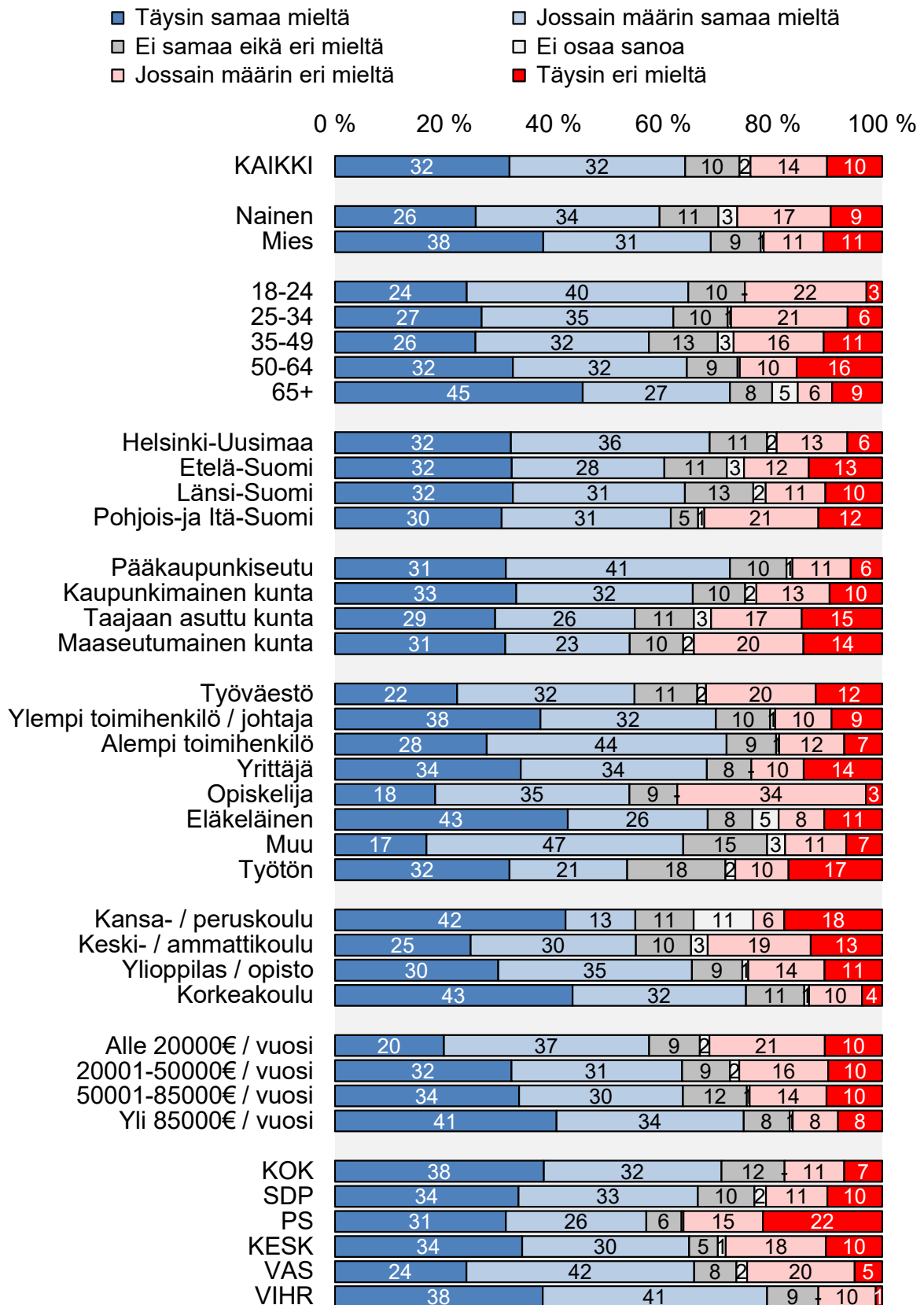

"Eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa" (%),
n=1003

- Täysin samaa mieltä
■ Ei samaa eikä eri mieltä
■ Jossain määrin eri mieltä
■ Jossain määrin samaa mieltä
■ Ei osaa sanoa
■ Täysin eri mieltä

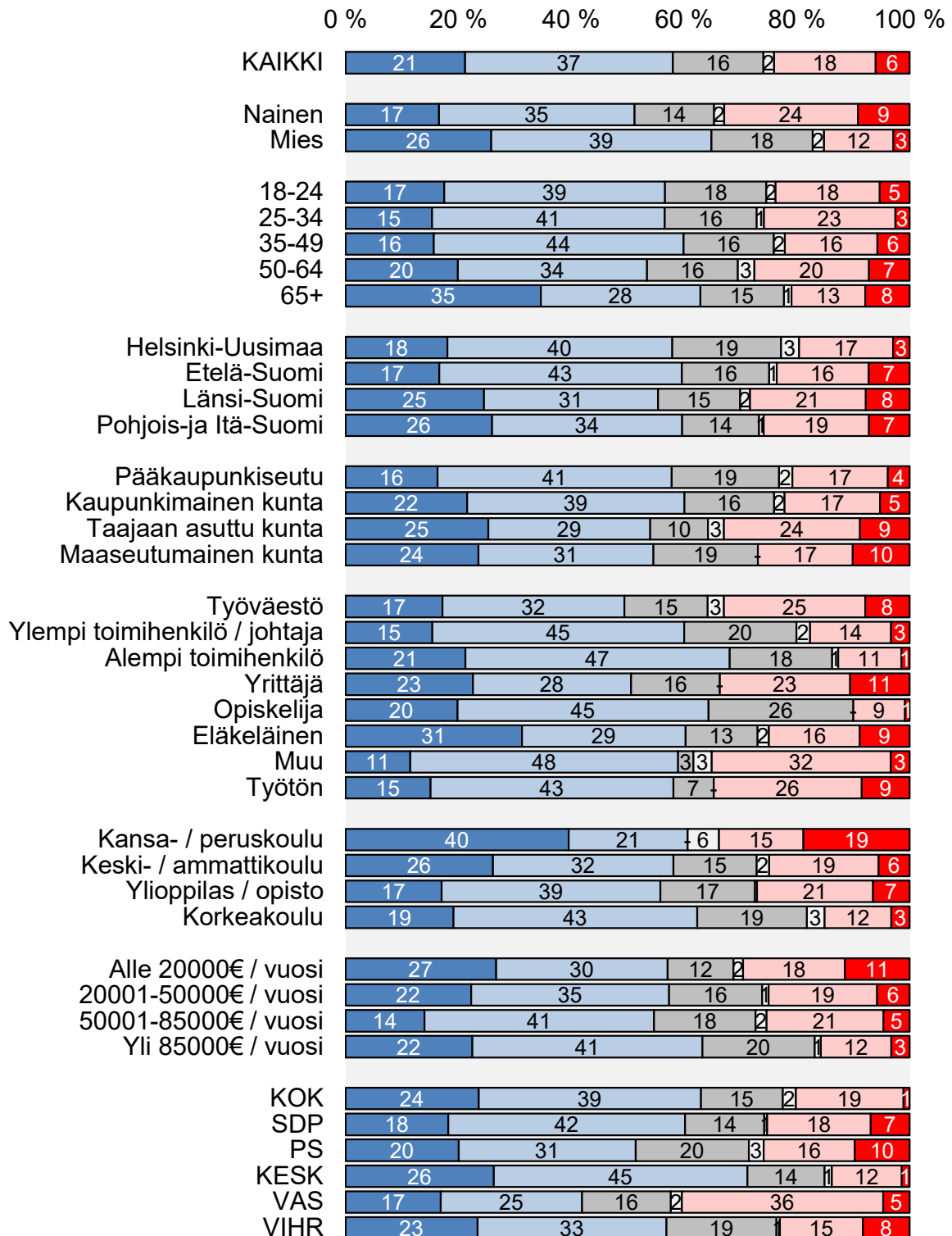
"Jos ihmisten elinaika pitenee, vanhuuseläkkeen ikärajakin nousee" (%), n=1003

"Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon vanhuudessa" (%),

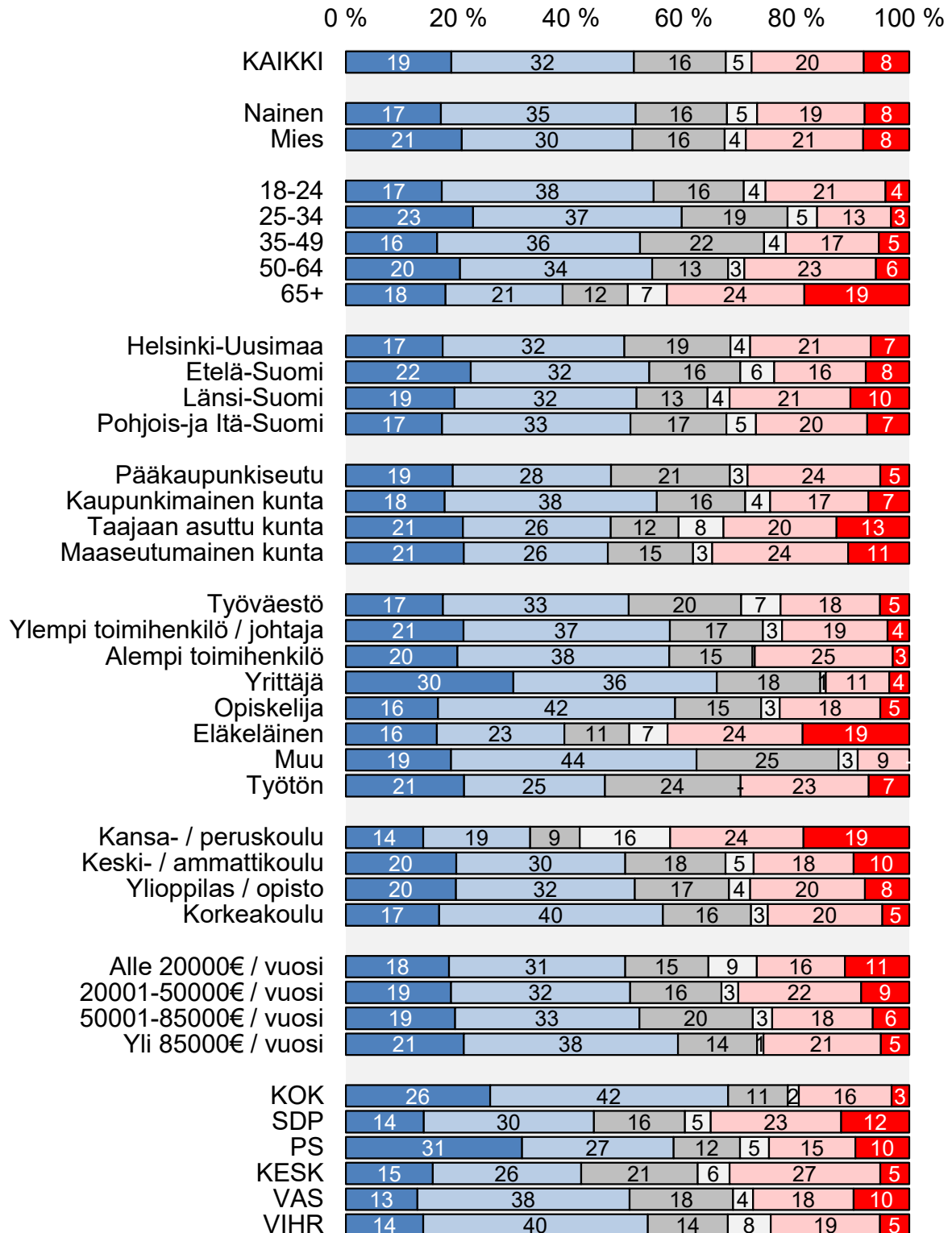
n=1003

- Täysin samaa mieltä   Jossain määrin samaa mieltä
 Ei samaa eikä eri mieltä   Ei osaa sanoa
 Jossain määrin eri mieltä   Täysin eri mieltä

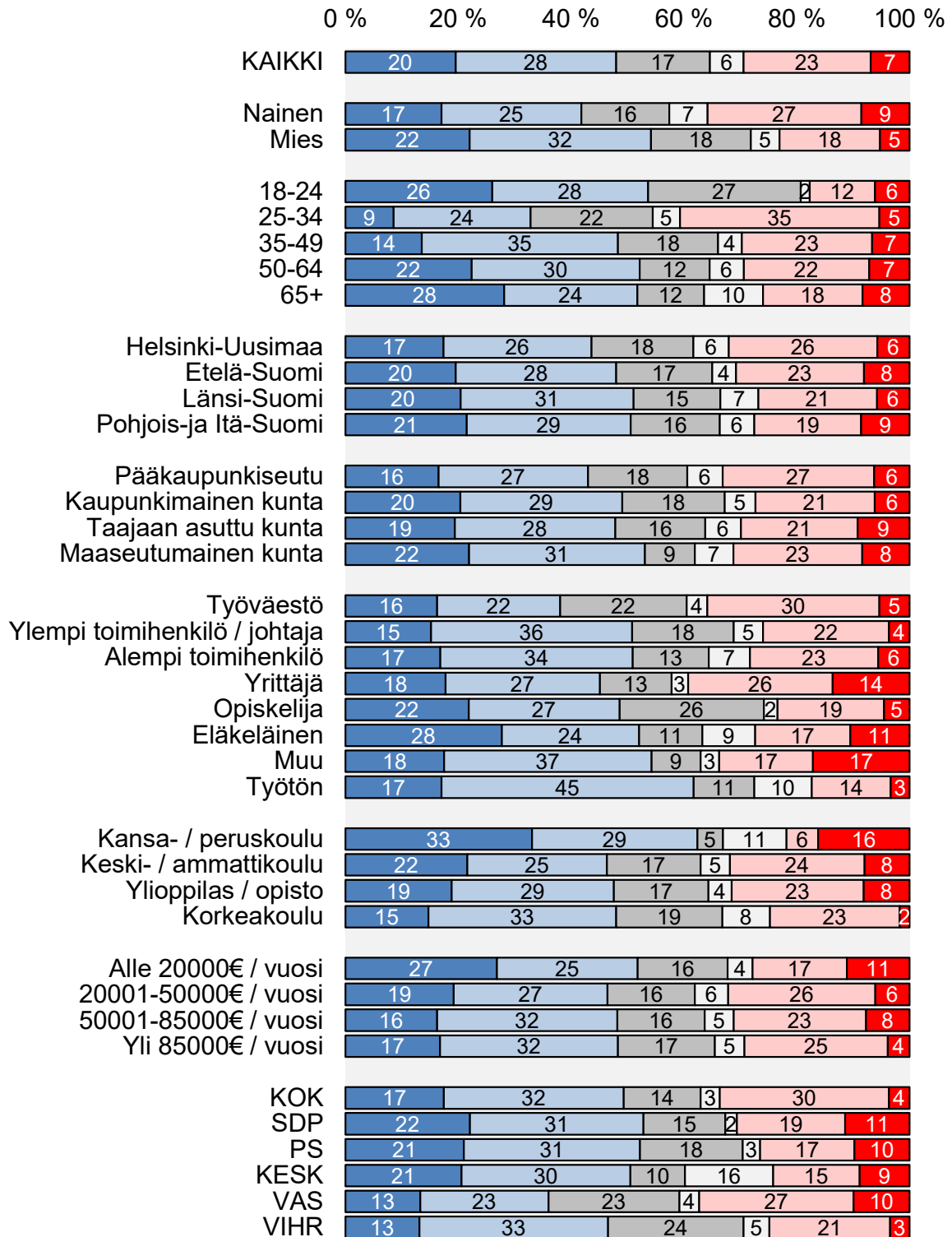
"Nuoremmat sukupolvet joutuvat liiaksi eläkkeiden
maksumiehiksi" (%), n=1003

- Täysin samaa mieltä
 □ Ei samaa eikä eri mieltä
 □ Jossain määrin eri mieltä
 □ Jossain määrin samaa mieltä
 □ Ei osaa sanoa
 ■ Täysin eri mieltä

"Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon, jos henkilö tulee työkyvyttömäksi" (%), n=1003

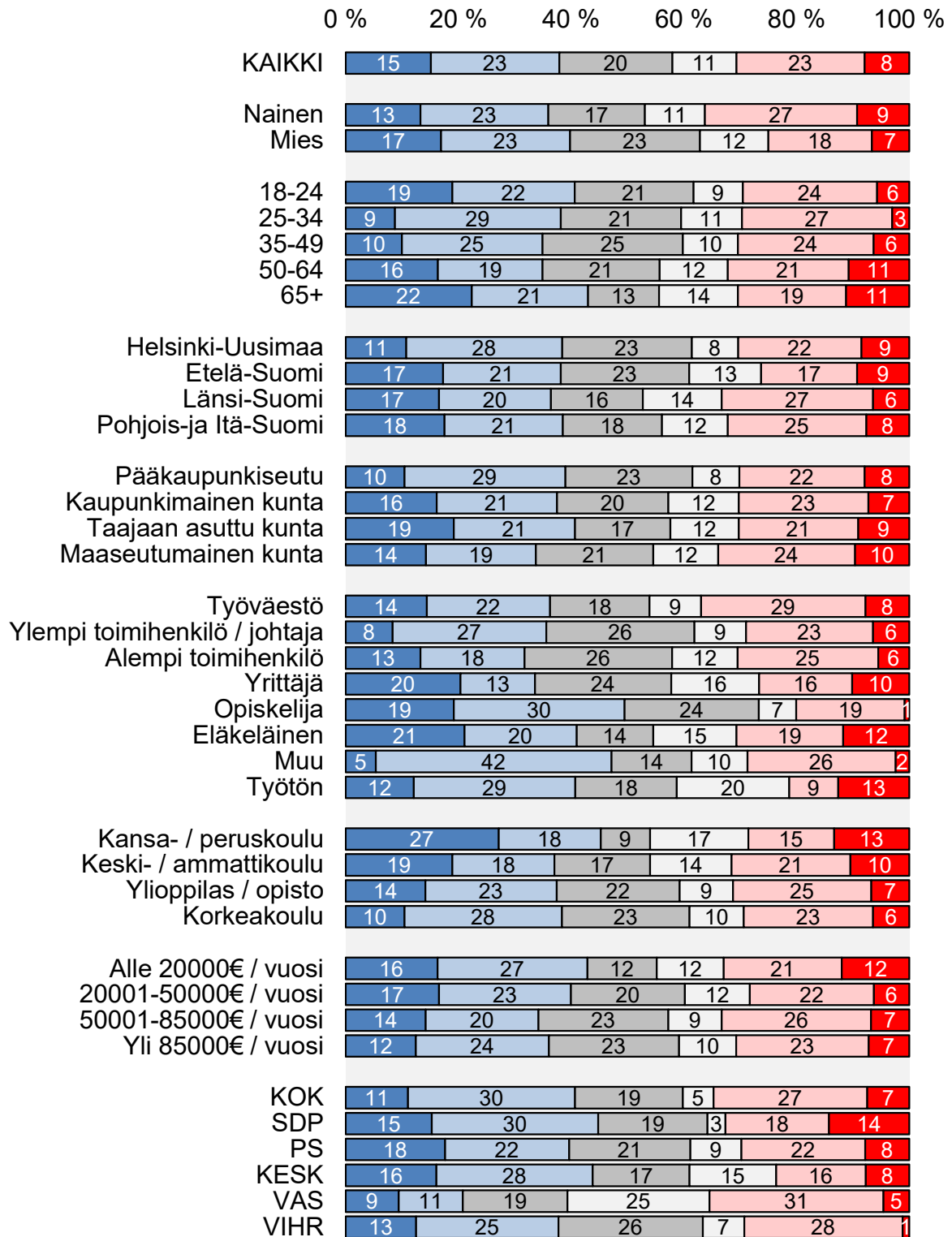
- Täysin samaa mieltä
 Ei samaa eikä eri mieltä
 Jossain määrin eri mieltä
 Jossain määrin samaa mieltä
 Ei osaa sanoa
 Täysin eri mieltä

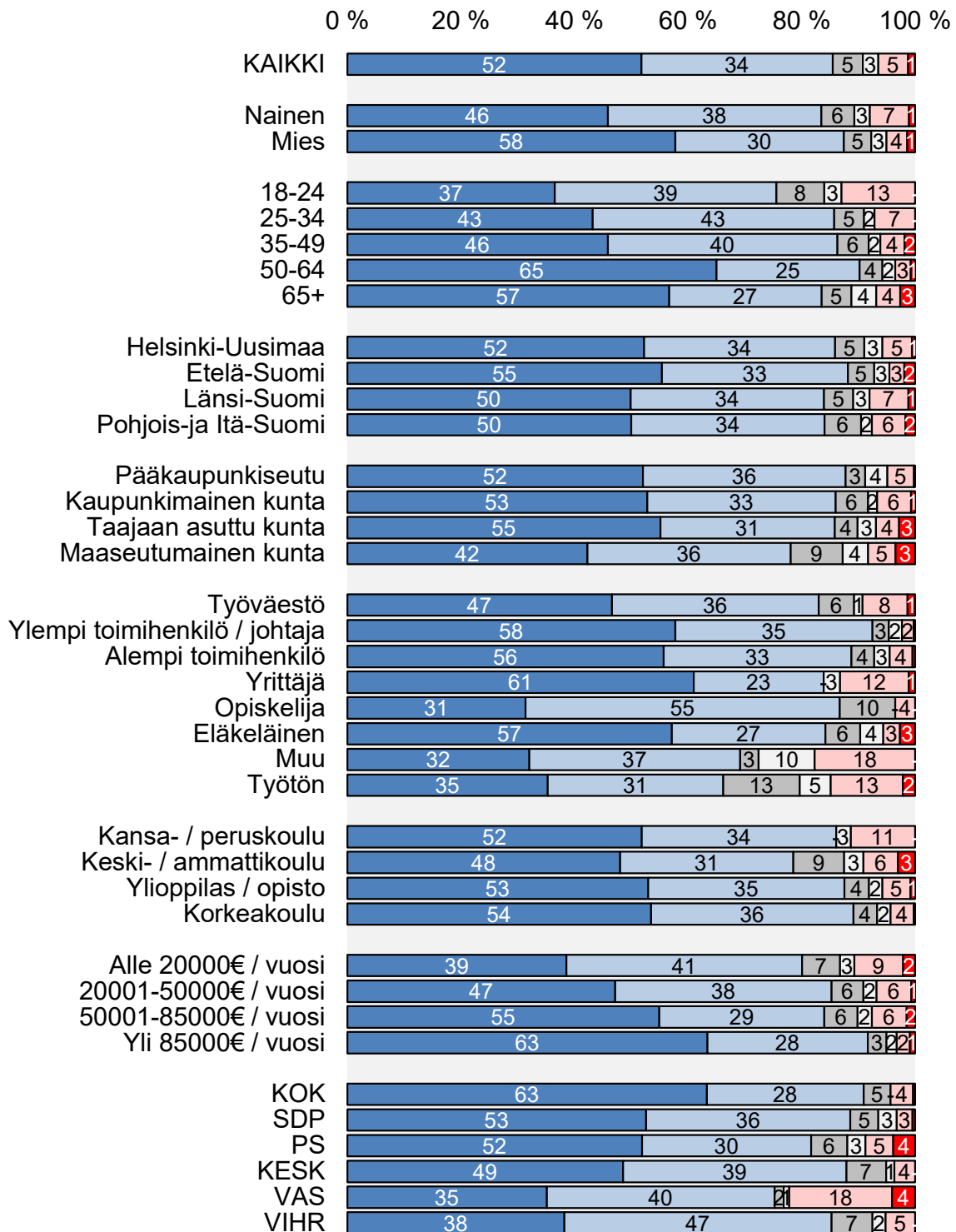
"Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon, jos perheen huoltaja kuolee" (%), n=1003

- Täysin samaa mieltä
■ Ei samaa eikä eri mieltä
■ Jossain määrin samaa mieltä
■ Ei osaa sanoa
■ Jossain määrin eri mieltä
■ Täysin eri mieltä

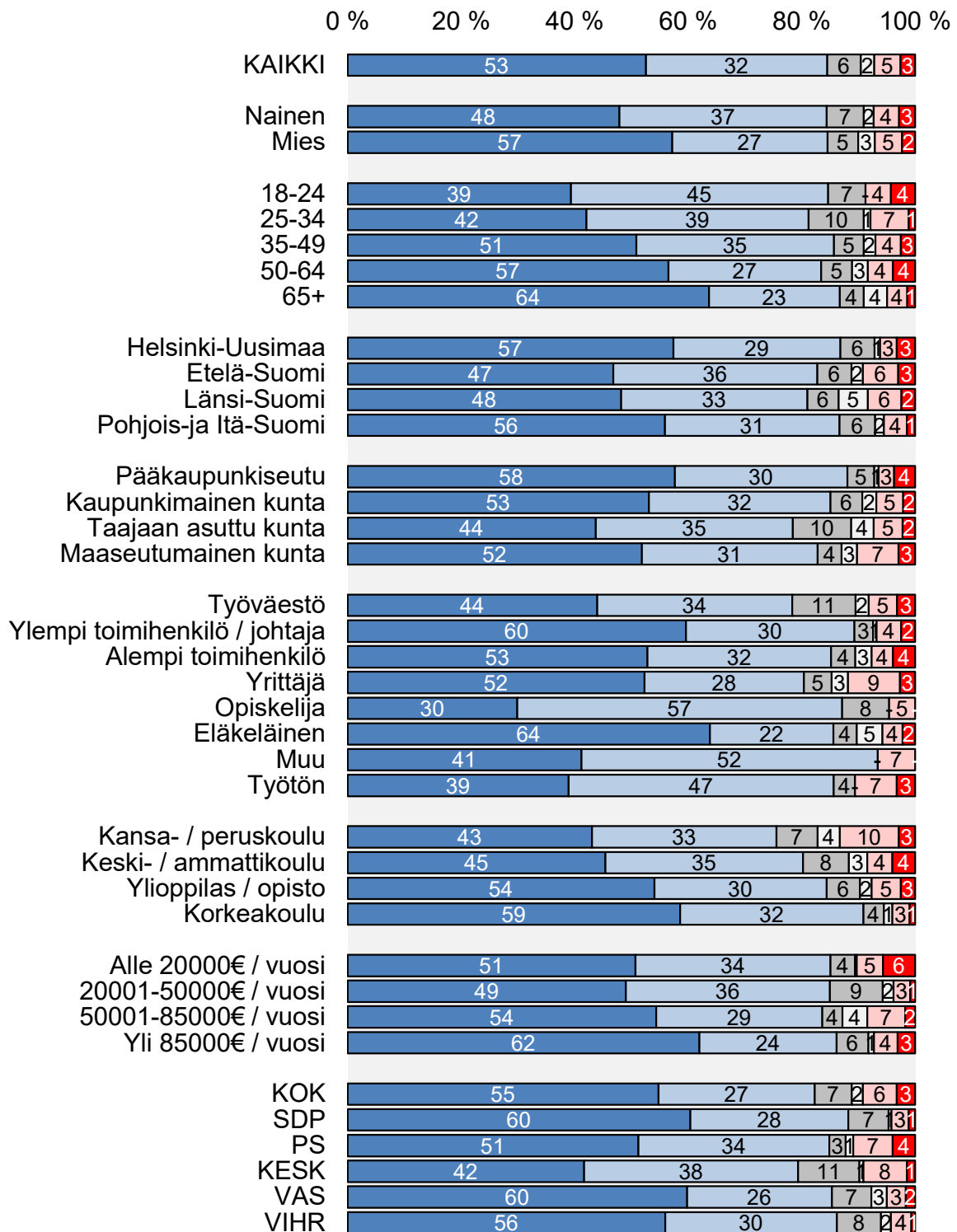
"Korkeampia eläkemaksuja maksaneet saavat korkeampia eläkkeitä" (%), n=1003

- Täysin samaa mieltä   ■ Jossain määrin samaa mieltä
■ Ei samaa eikä eri mieltä   ■ Ei osaa sanoa
■ Jossain määrin eri mieltä   ■ Täysin eri mieltä

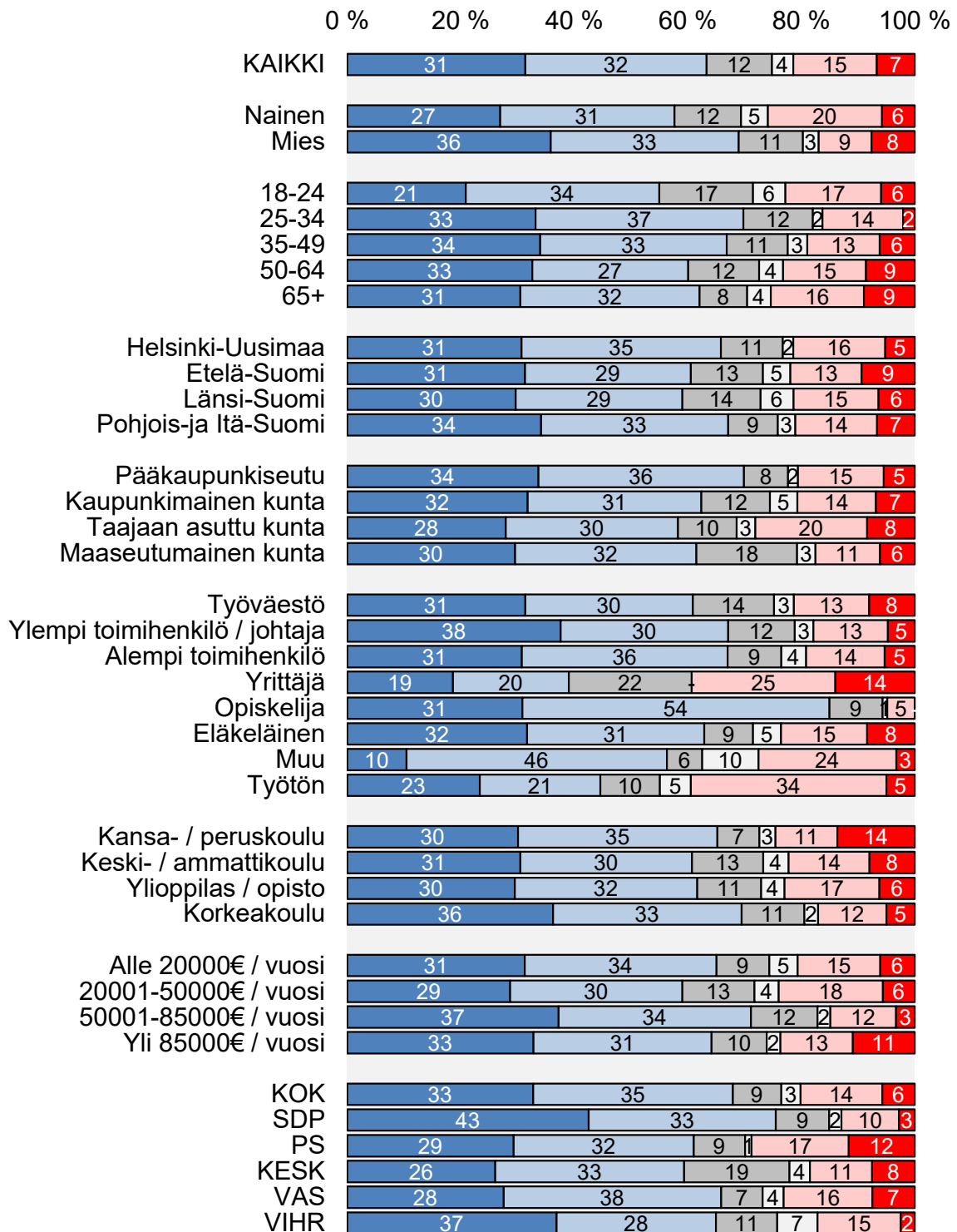
"Korkeampia tuloja saavat maksavat euromääräisesti
enemmän eläkemaksuja" (%), n=1003

- Täysin samaa mieltä   Jossain määrin samaa mieltä
 Ei samaa eikä eri mieltä   Ei osaa sanoa
 Jossain määrin eri mieltä   Täysin eri mieltä

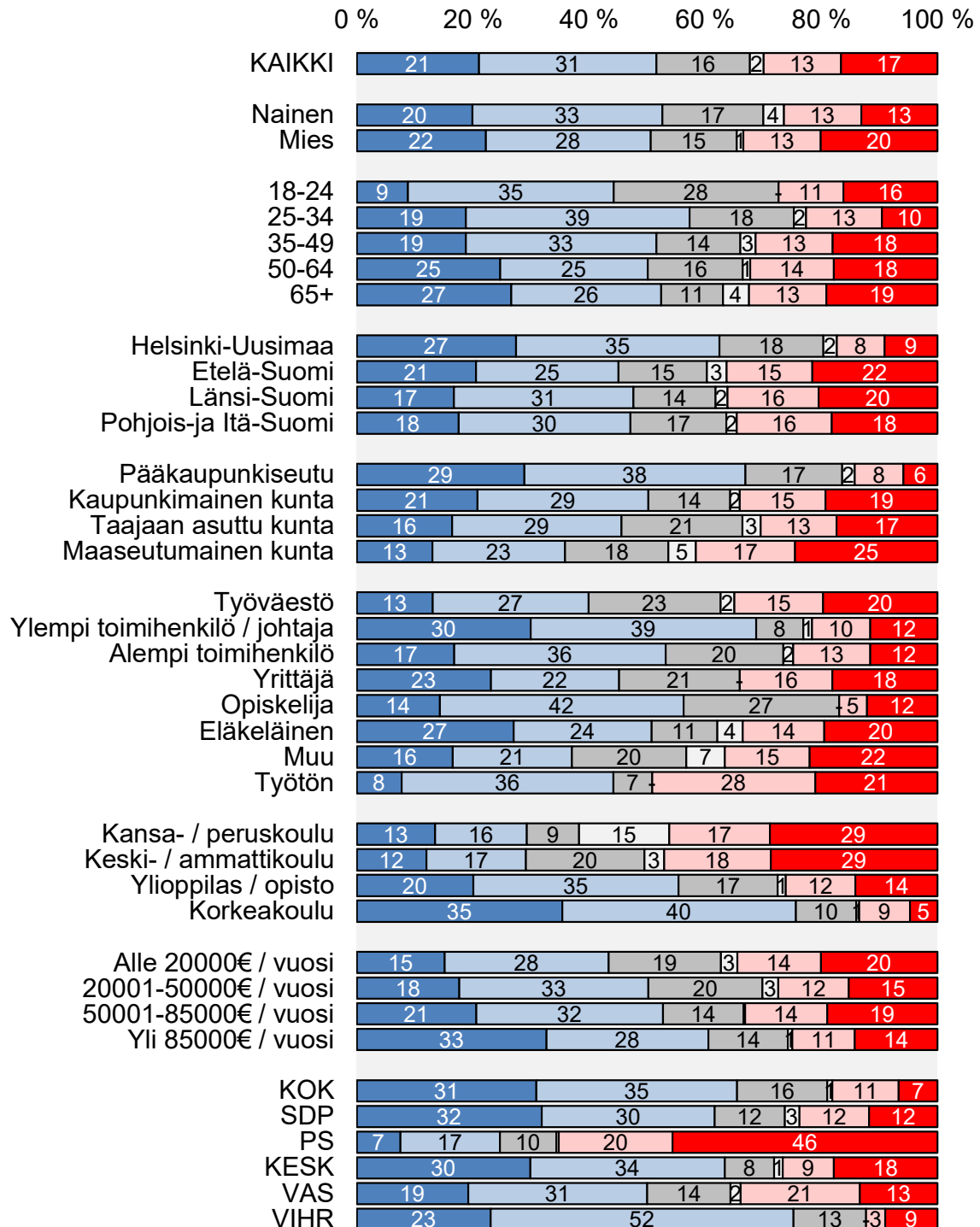
"Kaikki ovat automaattisesti saman järjestelmän ja samojen sääntöjen piirissä" (%), n=1003

- Täysin samaa mieltä   ■ Jossain määrin samaa mieltä
■ Ei samaa eikä eri mieltä   ■ Ei osaa sanoa
■ Jossain määrin eri mieltä   ■ Täysin eri mieltä

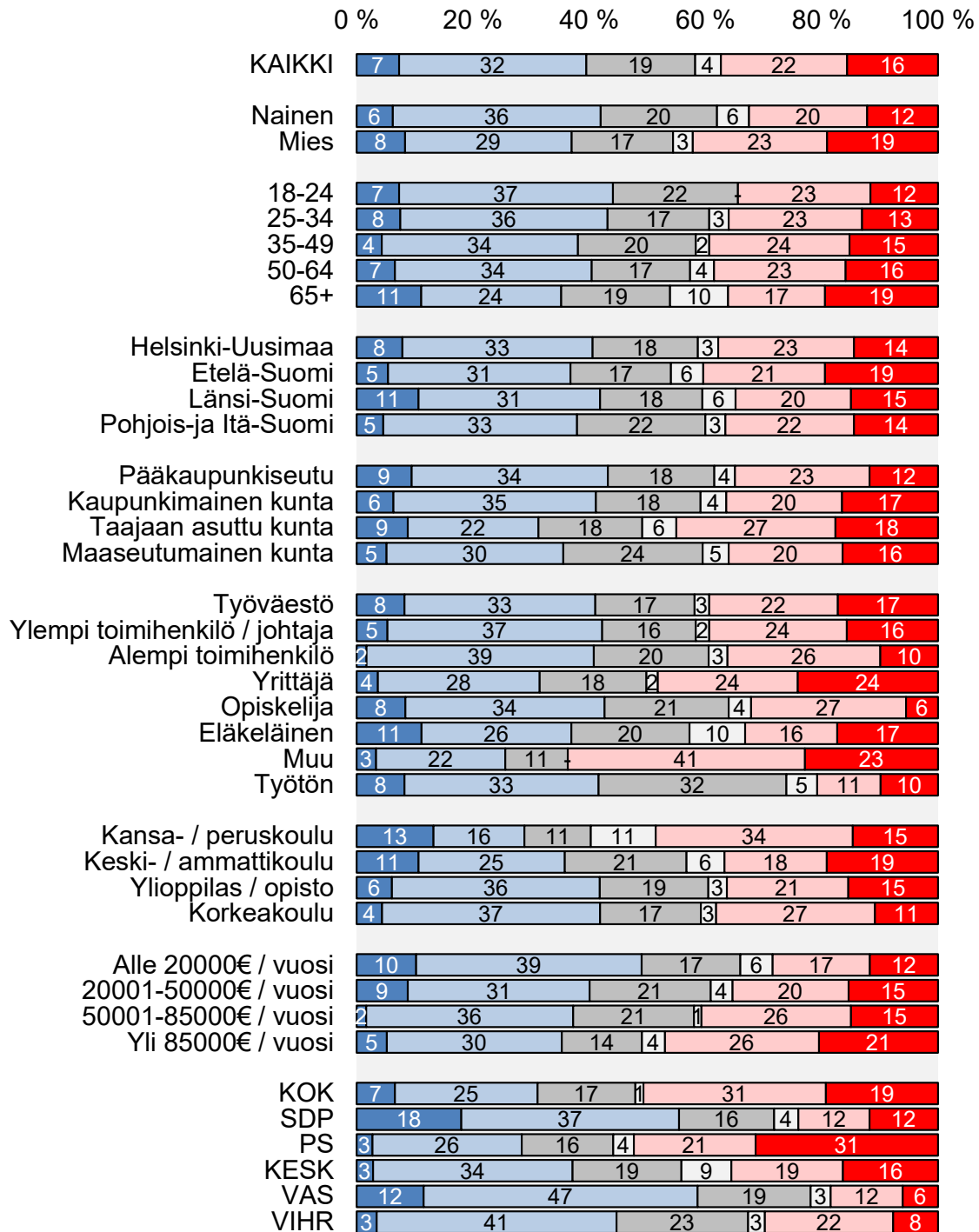
Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa: *lisätään työperäistä maahanmuuttoa työllisyyden kasvattamiseksi* (%), n=1003

- Täysin samaa mieltä   □ Jossain määrin samaa mieltä
 □ Ei samaa eikä eri mieltä   □ Ei osaa sanoa
 ■ Jossain määrin eri mieltä   ■ Täysin eri mieltä

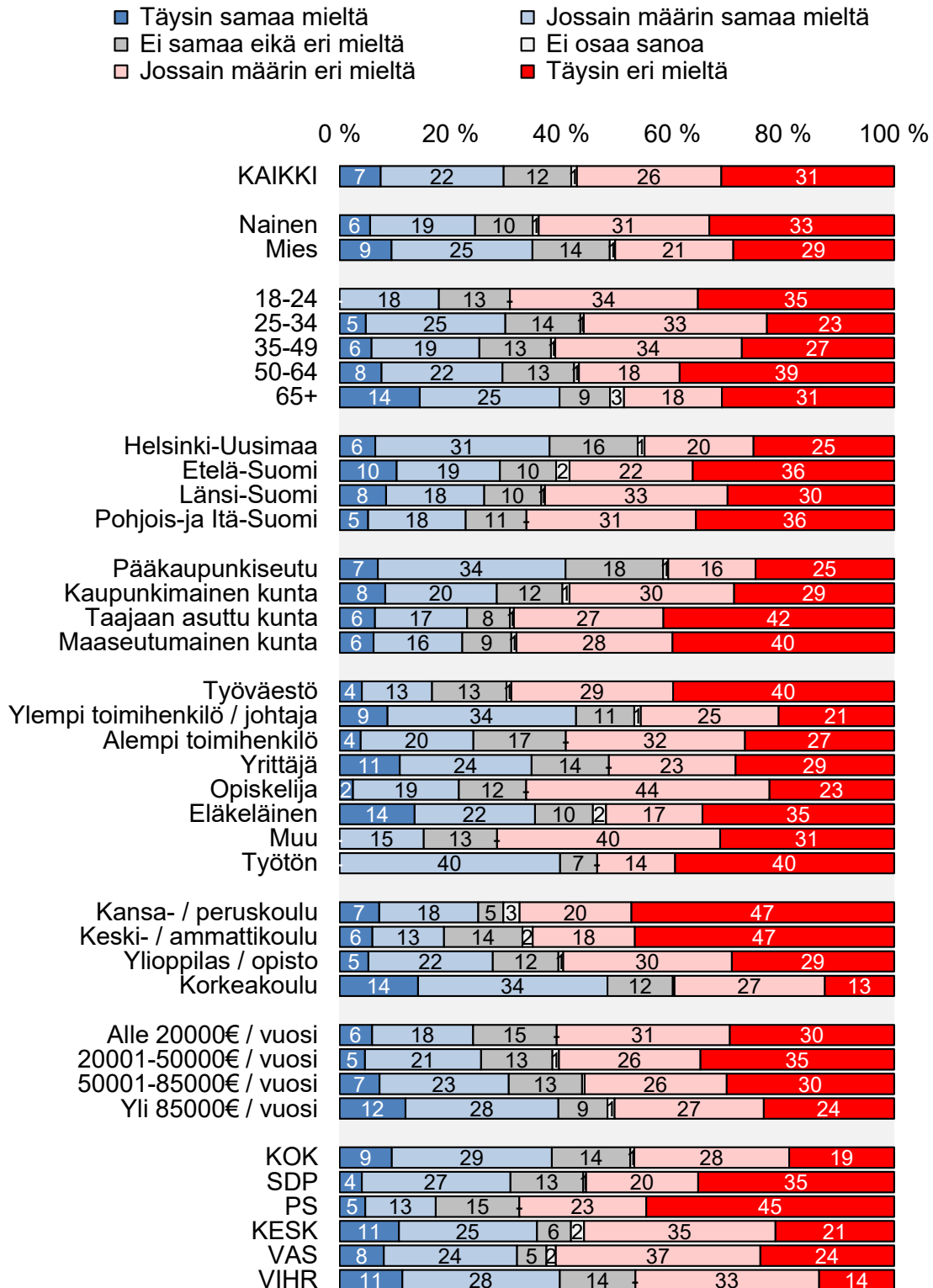
Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa
eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa:
*nostetaan työikäisten ja työnantajien maksamia
eläkemaksuja (%)*, n=1003

- Täysin samaa mieltä   Jossain määrin samaa mieltä
 Ei samaa eikä eri mieltä   Ei osaa sanoa
 Jossain määrin eri mieltä   Täysin eri mieltä

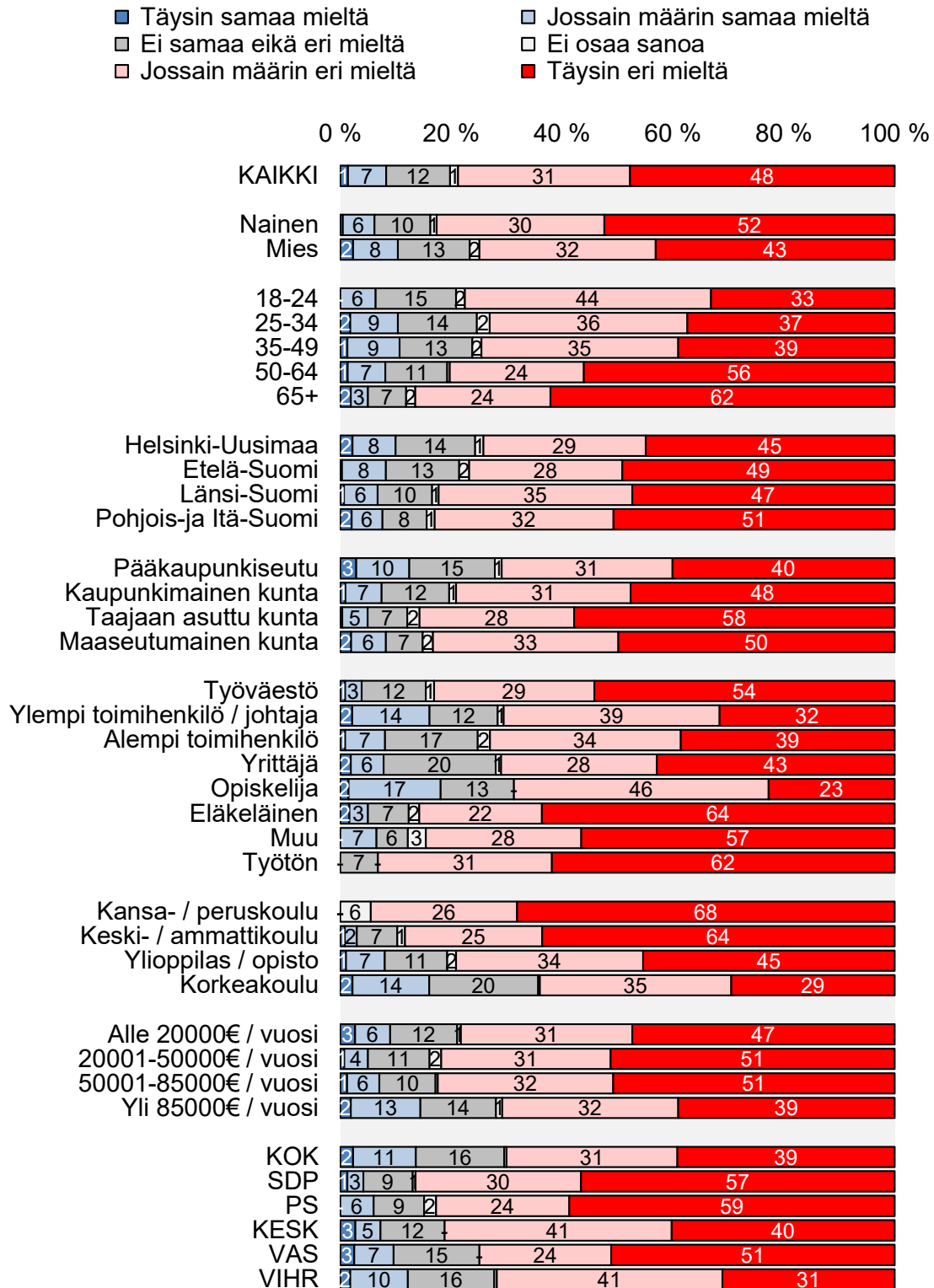

Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa:

nostetaan eläkeikää (%), n=1003

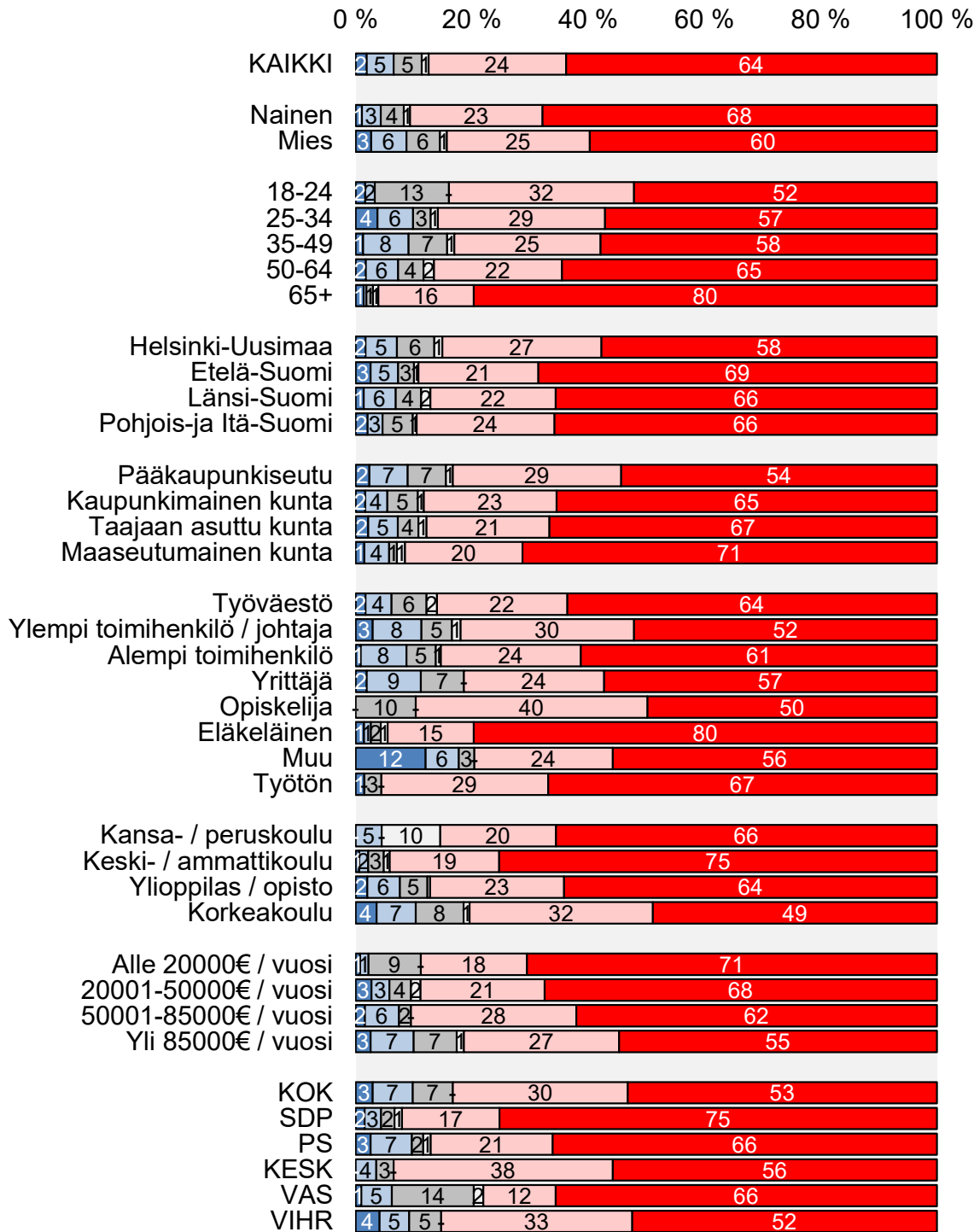
Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa:
pienennetään tulevien eläkeläisten eläkkeitä (%), n=1003

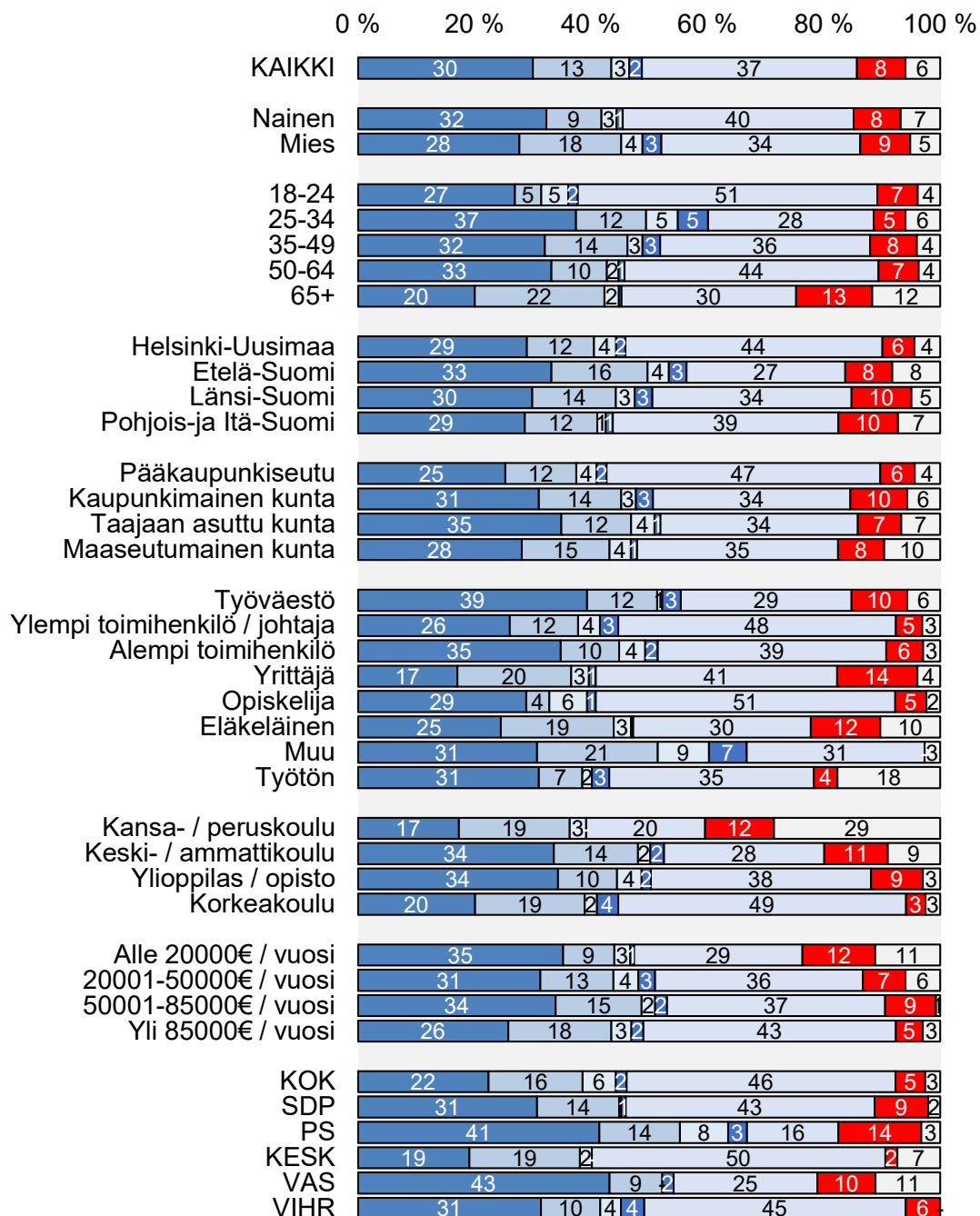
Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa:
pienennetään jo eläkkeellä olevien eläkkeitä (%), n=1003

- Täysin samaa mieltä
■ Ei samaa eikä eri mieltä
■ Jossain määrin eri mieltä
■ Jossain määrin samaa mieltä
■ Ei osaa sanoa
■ Täysin eri mieltä

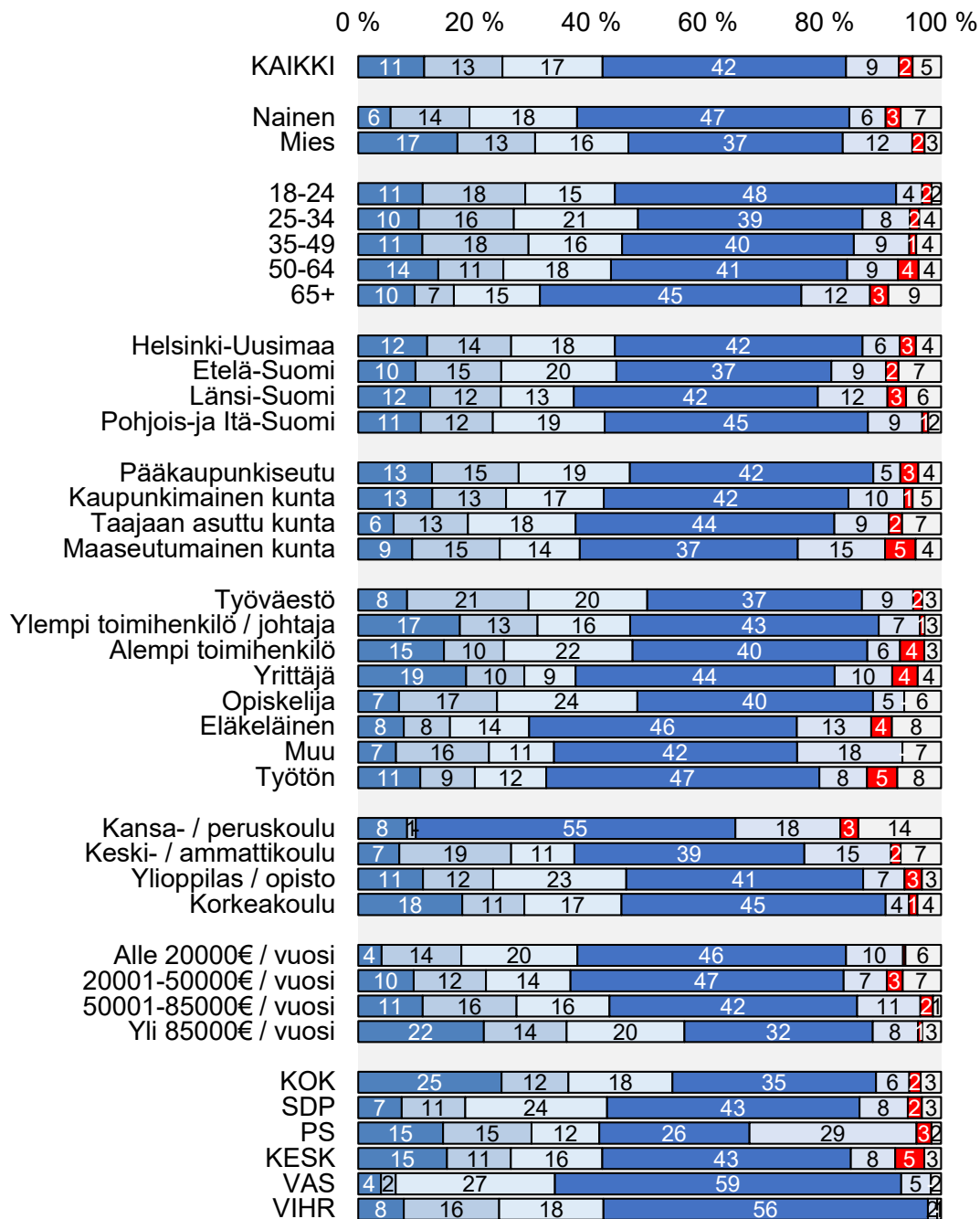
Parhaana pidetty vaihtoehto eläkejärjestelmän rahoituksen vahvistamiseksi (%), n=1003

- Nostetaan työkäisten ja työnantajien maksamia eläkemaksuja.
- Nostetaan eläkeikää.
- Pienennetään tulevien eläkeläisten eläkkeitä.
- Pienennetään jo eläkkeellä olevien eläkkeitä.
- Lisätään työperäistä maahanmuuttoa työllisyyden kasvattamiseksi
- Ei mikään edellä mainituista
- Ei osaa sanoa

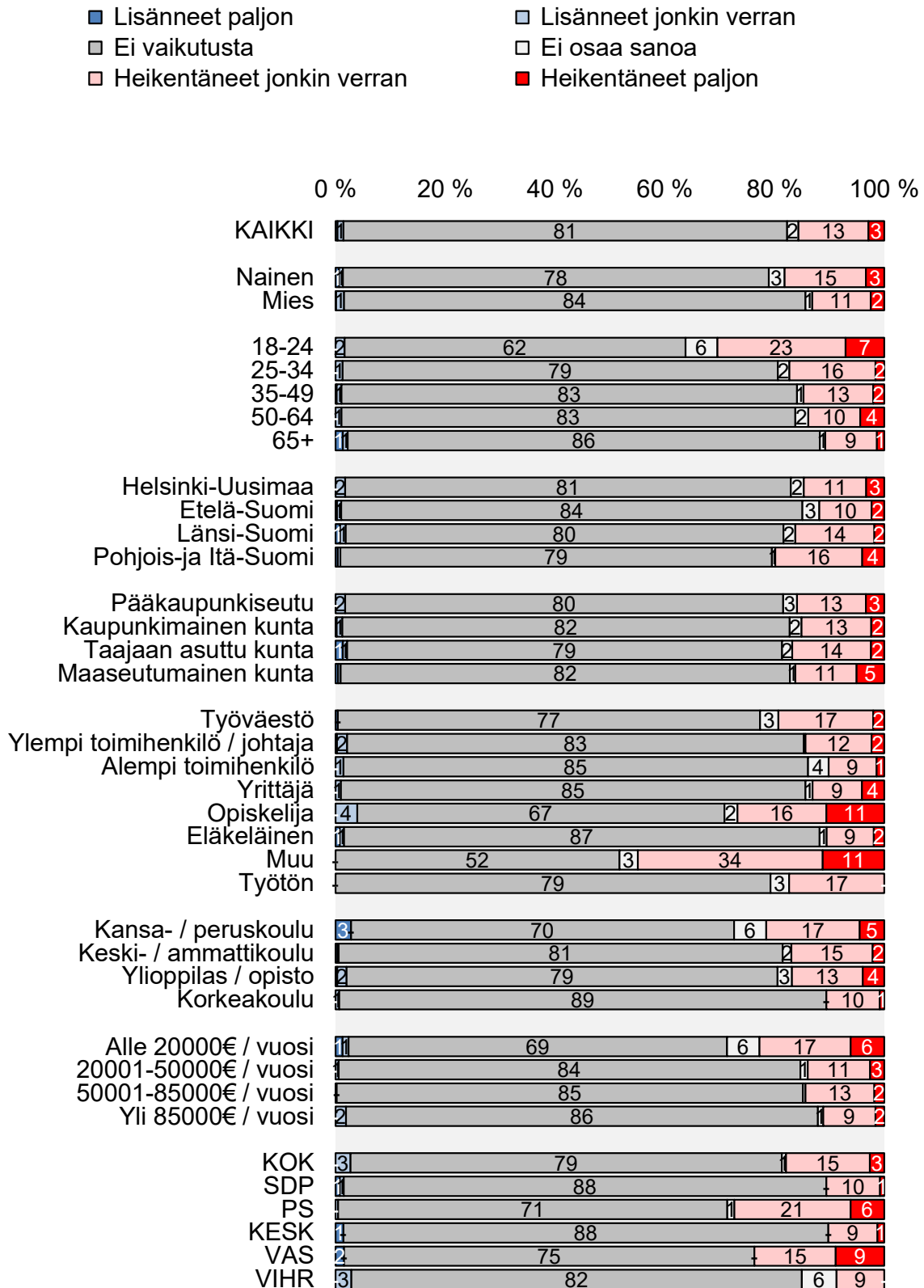

Huonoimpana pidetty vaihtoehto eläkejärjestelmän rahoituksen vahvistamiseksi (%), n=1003

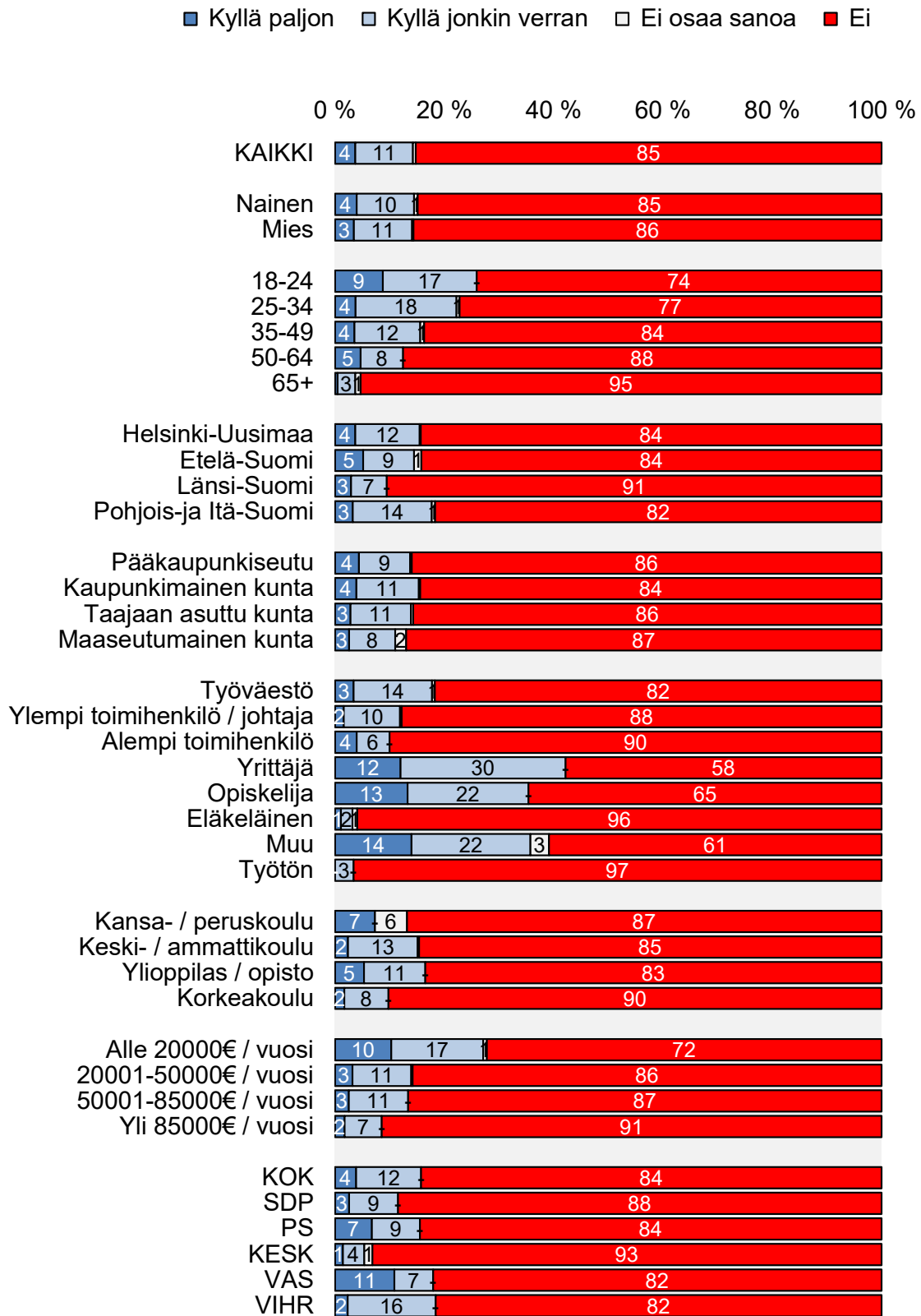
- Nostetaan työkäisten ja työnantajien maksamia eläkemaksuja.
- Nostetaan eläkeikää.
- Pienennetään tulevien eläkeläisten eläkkeitä.
- Pienennetään jo eläkkeellä olevien eläkkeitä.
- Lisätään työperäistä maahanmuuttoa työllisyyden kasvattamiseksi
- Ei mikään edellä mainituista
- Ei osaa sanoa

Koronaviruspandemian vuoksi yleiseen taloustilanteeseen
kohdistuneiden haasteiden vaikutus eläkejärjestelmään
kohdistettuun luottamukseen (%), n=1003

Onko koronapandemia heikentänyt toimeentuloa (%), n=1003

LOMAKE

Eläketurvalla tarkoitetaan kansaneläkkeitä, takuueläkkeitä sekä ansiosidonnaisia työeläkkeitä.

K1 Kuinka hyvin sanoisitte tuntevanne eläketurvaa?

LUETTELE 1–5

Hyvin
Melko hyvin
Ei hyvin eikä huonosti
Melko huonosti
Huonosti
Ei osaa sanoa

K2 Kuinka hyvin arvioitte tulevanne toimeen eläkeaikana?

LUETTELE 1–5

Hyvin
Melko hyvin
Ei hyvin eikä huonosti
Melko huonosti
Huonosti
Ei osaa sanoa

K3 Kuinka suureksi arvioitte lakisääteisten eläkkeiden merkityksen eläkeajan toimeentulossanne?

LUETTELE 1–5

Erittäin suuri
Melko suuri
Ei suuri eikä pieni
Melko pieni
Erittäin pieni
Ei osaa sanoa

K4 Suomessa jokainen tulonsaaja on automaattisesti sekä maksamassa eläkemaksuja että ansaitsemassa työeläkettä, tulojensa mukaan. Pidättekö seuraavia periaatteita kannatettavina? Kertokaa, kuinka samaa tai eri mieltä olette seuraavien kanssa.

Täysin samaa mieltä
Jossain määrin samaa mieltä
Ei samaa eikä eri mieltä
Jossain määrin eri mieltä
Täysin eri mieltä
Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

- Kaikki ovat automaattisesti saman järjestelmän ja samojen sääntöjen piirissä.
- Korkeampia tuloja saavat maksavat euromääräisesti enemmän eläkemaksuja.
- Korkeampia eläkemaksuja maksaneet saavat korkeampia eläkkeitä.

K5 Jos eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa, miten ajattelette seuraavista toimenpiteistä? Kertokaa, kuinka samaa tai eri mieltä olette seuraavien kanssa.

Täysin samaa mieltä
 Jokseenkin samaa mieltä
 Ei samaa eikä eri mieltä
 Jokseenkin eri mieltä
 Täysin eri mieltä
 Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

- Nostetaan työkäisten ja työnantajien maksamia eläkemaksuja.
- Nostetaan eläkeikää.
- Pienennetään tulevien eläkeläisten eläkkeitä.
- Pienennetään jo eläkkeellä olevien eläkkeitä.
- Lisätään työperäistä maahanmuuttoa työllisyyden kasvattamiseksi.

K5b Jos valittavana olisi vain yksi vaihtoehto, mikä edellä mainituista olisi mielestänne paras vaihtoehto eläkejärjestelmän rahoituksen vahvistamiseksi?

LUETTELE 1–5

Nostetaan työkäisten ja työnantajien maksamia eläkemaksuja.
 Nostetaan eläkeikää.
 Pienennetään tulevien eläkeläisten eläkkeitä.
 Pienennetään jo eläkkeellä olevien eläkkeitä.
 Lisätään työperäistä maahanmuuttoa työllisyyden kasvattamiseksi
 Ei mikään edellä mainituista
 Ei osaa sanoa

K5c Entä mikä niistä olisi huonoin vaihtoehto?

LUETTELE 1–5

EI LUETELLA K5b:SSÄ PARHAAKSI VALITTUA

Nostetaan työkäisten ja työnantajien maksamia eläkemaksuja.
 Nostetaan eläkeikää.
 Pienennetään tulevien eläkeläisten eläkkeitä.
 Pienennetään jo eläkkeellä olevien eläkkeitä.
 Lisätään työperäistä maahanmuuttoa työllisyyden kasvattamiseksi
 Ei mikään edellä mainituista
 Ei osaa sanoa

K6 Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä? Kertokaa erikseen, kuinka samaa tai eri mieltä olette kunkin kanssa.

Täysin samaa mieltä
 Jokseenkin samaa mieltä
 Ei samaa eikä eri mieltä
 Jokseenkin eri mieltä
 Täysin eri mieltä
 Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

- Kaikille Suomessa asuville maksetaan vanhuuden tai työkyvyttömyyden perusteella vähintään vähimmäiseläke.
- Työeläkettä kertyy ansio- ja yrittäjätulojen perusteella.
- Jos ihmisten elinika pitenee, vanhuuseläkkeen ikäraja nousee.
- Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon vanhuudessa.
- Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon, jos henkilö tulee työkyvyttömäksi.
- Eläke takaa kohtuullisen toimeentulon, jos perheen huoltaja kuolee.
- Jo ansaittu eläke on turvattu.
- Eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa.
- Luotan suomalaiseen eläkejärjestelmään.
- Nuoremmat sukupolvet joutuvat liiaksi eläkkeiden maksumiehiksi.

K7 Tänä keväänä Suomessa on vallinnut poikkeusolot koronaviruspandemian vuoksi. Ovatko poikkeusoloista yleiseen taloustilanteeseen kohdistuvat haasteet muuttaneet luottamustanne eläkejärjestelmään?

LUETTELE 1–5

Heikentäneet luottamustanne paljon
 Heikentäneet luottamustanne jonkin verran
 Eivät ole vaikuttaneet luottamukseenne
 Lisänneet luottamustanne jonkin verran
 Lisännyt luottamustanne paljon
 Ei osaa sanoa

K8 Onko koronapandemia heikentänyt toimeentuloanne?

LUETTELE 1–3

Kyllä paljon
 Kyllä jonkin verran
 Ei
 Ei osaa sanoa